

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ

สารนิพนธ์
ของ
สุพรรณิ อ่อนจาก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ธันวาคม 2548

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ

บทคัดย่อ

ของ

สุพรรณี อ่อนจาก

๐๕๕๐-๒๓๔๐

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

ธันวาคม ๒๕๔๘

๕๑๓๕๒๑

๒๓๓๓๓๓ ๙.๓

สุพรรณิ อ่อนจาก. (2548). การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ
ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทาน ประกอบภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ที่มีระดับสติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร จำนวน 6 คน โดยดำเนินการทดลองเป็นเวลา 30 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น หนังสือนิทานประกอบภาพ แผนการสอน โดยใช้นิทานประกอบภาพ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ฉบับวัดความสามารถในการอ่านจับใจความฉบับก่อนเรียนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่ามัธยฐาน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ และวิธีการเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนและ หลังการทดลองด้วยวิธีของ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test

ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพสูงขึ้น

A STUDY ON READING COMPREHENSION OF CHILDREN WITH
LEARNING DISABILITIES IN PRATHOM SUKSA II THROUGH
STORY PICTURES METHOD

AN ABSTRACT
BY
SUPANNEE ONCHARK

Presented in partial fulfillment of the requirement for the Master
Of Education degree in Special Education
at Srinakharinwirot University
December 2005

Supanee Onchark. (2548). A Study on Reading Comprehension of Children with Learning Disabilities in Prathomsuksa II through Story Pictures Method Master Thesis. M.Ed. (Special Education). Bangkok : Graduate School. Srinakharinwirot University. Advisor committee : Prof. Sriya Niyomthum

The purpose of this study was to determine the achievement in reading comprehension of the children with learning disabilities in Prathom Suksa II through story pictures method. The sample group for this study consisted of six children with learning disabilities with normal intelligence in Prathomsuksa II , Watratsathom Primary School, Bangkok .

For the experiment , Teaching Plan of story pictures method and pre-test , post-test in reading comprehension were used in this study. The children participated in 60 minutes session for 30 sessions. The collected data were analyzed by using median, inter-quartile range and the Wilcoxon Matched Pairs Signed -Ranks Test .

The findings of the research were as follows :

1. The reading comprehension of children with learning disabilities through story pictures method was in the good level.
2. The reading comprehension scores of children with learning disabilities after using story pictures method was significantly higher than those before using story pictures method.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทาง
การเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ ของ
สุพรรณิ อ่อนจาก ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

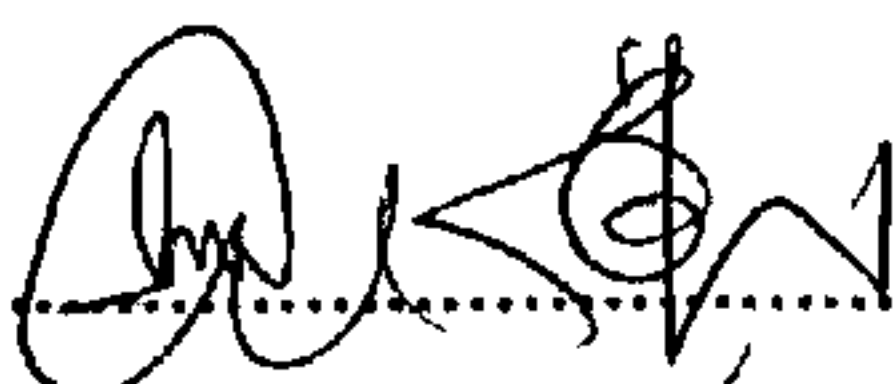
คณะกรรมการสอบ

(ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม)

(ศาสตราจารย์ ดร.ผดุง อารยะวิญญู)

(อาจารย์ ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 23 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์ ศรียา นิยมธรรม ศาสตราจารย์ ดร. ผดุง อารยะวิญญู ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดารณี ศักดิ์ศิริผล ดร.กุลยา ก่อสุวรรณ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงใคร่ขอ กราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์วัลยา สุทธิพิบูลย์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา พิเศษส่วนกลาง อาจารย์พรรณา นรินทร์ อาจารย์ชอุณหงส์ พักขวัญยืน ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องในการสร้างแผนการเรียนรู้ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน จับใจความครั้งนี้ให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม และคณะครู ที่ได้สนับสนุนในการทำสารนิพนธ์อย่างเต็มที่มาตลอดและให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวก ในการทดลองครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาพิเศษทุกท่าน ที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และขอขอบพระคุณอาจารย์จุไรรัตน์ ธนุทอง และ เพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาพิเศษทุกท่านที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือสนับสนุนใน การทำสารนิพนธ์ด้วยดีมาตลอด

ผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ที่เป็นผู้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่ ผู้วิจัย และอาจารย์สมศักดิ์ อ่อนจาก ญาติพี่น้องทุกคนที่เป็นกำลังใจสนับสนุนเสมอมา ตลอดทั้งคณาจารย์ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ซึ่งทำให้ผู้วิจัย สามารถทำการวิจัยครั้งนี้ให้ประสบผลสำเร็จในการศึกษา เพื่อผู้วิจัยจะได้นำความรู้ที่ได้รับ ไปช่วยเหลือพัฒนานักเรียนและประเทศชาติเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน

สุพรรณณี อ่อนจาก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	2
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมุติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	7
ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	7
ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	8
ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	9
ปัญหาการสอนอ่านเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	13
ทฤษฎีการอ่าน.....	13
ความหมายของการอ่านจับใจความ.....	14
ความสำคัญของการอ่านจับใจความ.....	16
จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความ.....	16
องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ.....	17
การสอนอ่านจับใจความ.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ.....	22
✓ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ.....	24
ทฤษฎีการเรียนรู้.....	24
ความหมายของนิทาน.....	25
ประเภทของนิทาน.....	26
การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก.....	30
ความสำคัญของการใช้นิทานประกอบภาพ.....	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ.....	37

สารบาญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
๓ วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	40
เกณฑ์การประเมินผล.....	42
การดำเนินการทดลอง.....	43
วิธีดำเนินการทดลอง.....	43
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการ เรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทาน ประกอบภาพ.....	47
การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนอ่าน โดยใช้นิทานประกอบภาพ	49
๕ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	50
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	50
สมมุติฐานการวิจัย.....	50
วิธีดำเนินการวิจัย.....	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	51
การดำเนินการทดลอง.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	55
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	55

สารบาญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	63
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	98

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ.....	48
2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการ เรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ	49

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงเรื่อง.....	21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็นภาษาประจำชาติไทย ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ และยังใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญในการถ่ายทอด ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ใช้ในการศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ ความเข้าใจ อันเป็นแนวทางการประกอบอาชีพ และการสื่อสารเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2539 : 7) ทำให้สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างปกติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิด วิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางสังคม และเศรษฐกิจ

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรประถมศึกษาโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความหมาย เกิดทักษะกระบวนการเรียน มีความคล่องแคล่ว แม่นยำในทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และสื่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะภาษาไทยเป็นวิชาพื้นฐาน และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ วิชาอื่นๆ ต่อไป (กรมวิชาการ. 2535 : 3) ฉะนั้นการเรียนภาษาควรเน้นผลสัมฤทธิ์ของทักษะการเข้าใจภาษาไทยคือทักษะการฟัง ทักษะการอ่าน และทักษะการใช้ภาษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2538 : 26) การฟัง การพูด เป็นทักษะที่ทุกคนได้ฝึกโดยธรรมชาติตั้งแต่เรียนรู้ภาษา ส่วนการอ่านเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่นักเรียนใช้สำหรับเรียนเรื่องราวต่างๆ รอบตัว และความสามารถในการอ่านมีความสำคัญ ในการเรียนวิชาอื่น ๆ มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน ทักษะด้านการอ่าน คือหัวใจสำคัญยิ่ง ในการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ในยุคข้อมูลข่าวสาร การรู้จักอ่านเพื่อเลือกสรร แยกแยะ วิเคราะห์ ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่างๆ อย่างถูกต้อง การอ่านนอกจากเป็นพื้นฐานของการศึกษาแล้วยังช่วยให้เกิดความสุข และความสำคัญในชีวิต คนที่มีทักษะในการอ่านมากเท่าใด ย่อมมีโอกาสเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ได้มากเท่านั้น อ่านแล้วสามารถจับใจความได้ วิเคราะห์ความได้ สรุปเรื่องราวได้ สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจากเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญได้ ให้มีนิสัยรักการอ่านและรู้จักอ่านเพื่อจับใจความ สามารถนำความรู้ไปแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านจะทำให้มีความเฉลียวฉลาด ความรู้กว้างขวางทันสมัย มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้จักค้นหาคำรู้ด้วยตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ไม่เหงาเพราะมีหนังสือเป็นเพื่อนจากความสำคัญของการอ่านที่มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ความสามารถอ่าน

จับใจความสำคัญสามารถสรุปความรู้ที่สามารถถ่ายทอด ความรู้ ความคิดของตนเองให้ผู้อื่น เข้าใจต้องอาศัยการฝึกฝนในสรุปเรื่องราวที่ได้อ่าน ถ้าเด็กขาดทักษะการอ่าน คือ อ่านได้ช้า ขาดความเข้าใจ และไม่สามารถจำเรื่องที่อ่านได้ จะทำให้การเรียนรู้วิชาต่างๆ ไม่ได้ผล ล้มเหลว เกิดความเบื่อหน่าย ความท้อถอย ไม่อยากเรียน

สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จะพบว่าปัญหาด้านการอ่านของเด็ก คือ อ่านไม่ได้เลย ออกเสียงออกเสียงพยัญชนะไม่ได้หรือออกเสียงผิด ออกเสียงสระไม่ได้หรือ ออกเสียงผิด อ่านหลงบรรทัด อ่านซ้ำคำ อ่านเพิ่มคำ อ่านข้ามพยางค์ อ่านตกหล่นไม่ครบทุกคำ อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน อ่านสลับที่พยัญชนะ อ่านกลับคำสลับที่กัน สับสนในการอ่านอักษร หรือคำที่คล้ายกัน อ่านสะกดคำไม่ได้ อ่านช้า อ่านตะกุกตะกัก ผันวรรณยุกต์ไม่ได้ ไม่สามารถ บอกลำดับของเรื่องได้ จำข้อเท็จจริงในเรื่องที่อ่านไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน อ่านแล้วจับใจ ความสำคัญไม่ได้ เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้ ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำกว่าความสามารถของเด็ก จากปัญหาด้านการอ่านทำให้เด็กมีความยุ่งยากในการเรียนรู้เป็นอย่างมาก การช่วยเหลือเด็ก ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจะต้องแก้ปัญหาให้เด็กสามารถอ่านได้ เข้าใจเรื่องราวที่อ่าน และสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ การแก้ปัญหาของเด็กจะต้อง สร้างแรงจูงใจ และสิ่งเร้าในรูปแบบต่างๆ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ และลีลาการเรียนรู้ของเด็ก เด็กบางคนเรียนรู้ได้ดีด้วยการดู บางคนเรียนรู้ด้วยการฟัง จากสภาพปัญหาของเด็กที่มีปัญหา ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กตั้งนั้น จากประสบการณ์ การสอนพบว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านเพื่อเข้าใจ คือ อ่านแล้วไม่สามารถตอบคำถามได้ เด็กบางคนอ่านได้ แต่ไม่รู้เรื่องไม่สามารถจับใจความ จากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้การอ่านไม่มีความหมาย ไม่มีประโยชน์ เพราะไม่รู้เรื่อง หรือได้ สารจากเรื่องที่อ่าน ทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่าน เพื่อเก็บสาระสำคัญ หรือใจความสำคัญของเรื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสรุปใจความสำคัญ หาความสำคัญ การใช้แผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนาการอ่าน รวมทั้งการรู้จักใช้คำถามเกี่ยวกับ เนื้อหา และพัฒนาทางด้านการคิดสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ไม่ได้มีความบกพร่อง ของอวัยวะสื่อความหมาย เป็นเด็กที่มีสายตาและการได้ยินปกติแต่มีปัญหายุ่งยากของการ รับรู้ข้อมูลสำคัญที่ได้เห็น ที่ได้ยิน ไม่สามารถสรุปสาระสำคัญได้ หรือจำไม่ได้ หรือจำผิดๆ ถูกๆ ในเรื่องที่ได้อ่านมา โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน อ่านคำไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่เข้าใจความสำคัญและไม่สามารถตอบคำถามว่า เรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร (ผดุง อารยะวิญญู, 2542 : 69 - 70) ในการสอนอ่านทักษะ เบื้องต้นที่จำเป็น 3 ด้าน คือ การจำคำ การเข้าใจคำศัพท์ และความสามารถในการเข้าใจ สิ่งที่อ่าน (ผดุง อารยะวิญญู, 2533 : 123 - 130) การสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จำเป็นจะต้องต้องมีวิธีการสอนหลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถและความ แตกต่างของเด็กแต่ละคน ในการช่วยเหลือให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน

สามารถอ่านแล้วเข้าใจเรื่องที่อ่าน สามารถตอบคำถามได้ สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ จำเป็นต้องใช้สื่อที่สามารถสร้างความสนใจของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี การอ่านจึงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะการเรียนวิชาอื่น ๆ ต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ถ้าเด็กมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ก็จะสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นได้เป็นอย่างดี การอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อ ความสำเร็จในการเรียนของเด็กที่จะสามารถพัฒนาความคิด จินตนาการ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ สามารถพัฒนาด้านการอ่านได้ดีคือการใช้สื่อภาพประกอบการเรียนรู้ ดังที่ ดร.ผดุง อารยะวิญญู (2544 : 62) ได้เสนอแนะว่าในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูไม่ควรอธิบาย หรือ บรรยายเพียงอย่างเดียว เพราะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยใช้การรับรู้ทางสายตา ดังนั้นนิทานที่มีภาพประกอบเนื้อหา ใช้คำที่ใช้ในชีวิตประจำวันจะช่วยเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สามารถเข้าใจเรื่องจากภาพประกอบและเกิดความสนใจในการอ่านเรื่องราว ทำให้สามารถจับใจความสำคัญของนิทานที่อ่านได้ เด็กวัย 4 – 8 ปี จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลงและหันมาสนใจ สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวมากขึ้น เด็กชื่นชอบ คำทายที่ประหลาด ปัญญา นิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจอง นิทานที่มีตัวเดินเรื่อง หรือเรื่องที่เป็นสัตว์พูดได้ นิทานที่ตื่นเต้นผจญภัย เรื่องลึกลับ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นจากจินตนาการที่เกินเลยความจริง เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทพดา นางฟ้า แม่มด พ่อมด การพิจารณาความเหมาะสมในเนื้อหา การนำเสนอให้เหมาะสม สอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของเด็กแต่ละคน แต่ละกลุ่ม มีความต้องการแตกต่างกันไป เพื่อช่วยให้เด็กเกิดความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจเรื่องที่อ่าน จะต้องใช้เทคนิคในการฝึกทักษะโดยการใช้สื่อประกอบที่สามารถสร้างความสนใจของเด็กผ่านการรับรู้ทางสายตา เพื่อให้เด็กสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

จากความสำคัญของการอ่านที่ใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และปัญหาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ไม่สามารถเข้าใจ และสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ การใช้นิทานที่มีภาพประกอบ จะเป็นการช่วยในเรื่องการรับรู้ทางสายตา ทำให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สามารถอ่านเข้าใจ และสรุปเรื่องราวจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ดี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการใช้นิทานประกอบภาพ ที่มีต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กสามารถอ่านสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ สามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้ และยังเป็นแนวทางแก่ครู พ่อ แม่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ นำไปใช้ในการฝึกเด็กให้สามารถอ่านเรื่องราวต่าง ๆ และเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ อันเป็นการพัฒนาด้านภาษาแก่เด็ก เพื่อเด็กจะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ต่อไป

ขอบเขตในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 6 คน จากการคัดแยกโดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียน และแบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน ของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และตรวจวัดระดับสติปัญญาตั้งแต่ 90 ขึ้นไป โดยนักจิตวิทยา

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ การสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
2. ตัวแปรตาม ความสามารถในการอ่านจับใจความ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจบอกรายละเอียดเนื้อหาของข้อความ หรือเรื่องที่อ่านเพื่อให้มองเห็นความสัมพันธ์จุดมุ่งหมายของข้อความหรือเรื่อง และสามารถคาดเดาเหตุการณ์เรื่องที่อ่าน โดยการตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน การเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง และการเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง

2. นิทานประกอบภาพ หมายถึง นิทานที่มีรูปภาพประกอบเนื้อเรื่องที่สวยงาม รูปภาพสามารถบอกเรื่อง สื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ชัดเจน เพื่อช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอน โดยใช้นิทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอน โดยใช้นิทานประกอบภาพสูงขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพครั้งนี้ ได้มีการศึกษา
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.3 ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.4 ปัญหาการสอนอ่านเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
 - 2.1 ทฤษฎีการอ่าน
 - 2.2 ความหมายของการอ่านจับใจความ
 - 2.3 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ
 - 2.4 จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความ
 - 2.5 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ
 - 2.6 การสอนอ่านจับใจความ
 - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ
 - 3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้
 - 3.2 ความหมายของนิทาน
 - 3.3 ประเภทของนิทาน
 - 3.4 การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก
 - 3.5 ความสำคัญของการใช้นิทานประกอบภาพ
 - 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

1.1 ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2538 : 2) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องเกี่ยวกับกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งทำให้เด็กมีปัญหาการเรียนรู้ด้านต่างๆ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การคิดหรือเลขคณิต รวมถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางการรับรู้จากการได้รับการกระทบกระเทือนทางสมองแต่ไม่รวม เด็กที่มีปัญหาอันเกิดจากความบกพร่องทางสายตา การได้ยิน การเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือปัญญาอ่อน ตลอดจนความบกพร่องทางอารมณ์ และการเสียเปรียบทาง สภาพแวดล้อม

ผดุง อารยะวิญญู (2546 : 1) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่ไม่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับสติปัญญาปกติ ตั้งแต่ 90 ขึ้นไป มีสภาพร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจปกติ แต่เรียนหนังสือไม่ได้ เนื่องจากสมองด้อยความสามารถในการนำเสนอข้อมูลไปใช้ เด็กเหล่านี้มีความลำบากยุ่งยากในการพูด การอ่าน การเขียน การสะกดคำ และด้านคณิตศาสตร์

เบญจพร ปัญญา (2543 : 4) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในรูปของปัญญาอ่อน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ และเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญา

สมิท และคนอื่นๆ (Smith and others. 1995 : 101) ได้ให้ความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ทำให้เด็กมีปัญหายุ่งยากในการดำเนินชีวิตประจำวัน การแสดงออกทางพฤติกรรม การรับรู้ทางสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งแสดงออกในลักษณะของการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิดและการเรียนคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละคน และไม่รวมถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางประสาทสัมผัส ปัญหาทางพฤติกรรม ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

จากความหมายของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่กล่าวมา สรุปได้ว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา มีระดับสติปัญญาปกติมีสภาพร่างกายปกติ แต่มีความยากลำบากในการแปลความในสิ่งที่เห็นสิ่งที่ได้ยิน จึงส่งผลทำให้เด็กมีปัญหาด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ การคำนวณ การเคลื่อนไหว

และการรับรู้ ปัญหาดังกล่าวไม่ได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางการมองเห็น ทาง การได้ยิน ทางสติปัญญา หรือด้อยโอกาสทางสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนเด็กปกติ และส่งผลต่อการเห็นคุณค่าของตนเองลดต่ำลงด้วย ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

1.2 ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ประมวญ ดิฉินสัน (2536 : 132) กล่าวว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน (Dyslexia) ว่าเป็นเด็กแวदीที่เรียนอ่อน ซึ่งมีสาเหตุมาจากระบบประสาท แต่มิได้กระทบกระเทือน ถึงสติปัญญา เด็กเหล่านี้มีผลการเรียน และความประพฤติบางอย่าง ผิดปกติ เช่น อ่านหนังสือไม่ได้ เขียนไม่ได้ ทำเลขไม่ได้ บางคนชนผิดปกติ บางคน งุ่มง่าม แต่จะฉลาด เป็นบางเรื่อง

วอลแลนท์ และ แมกล์ฟลิน (ศรียา นิยมธรรม. 2537 : 9 ; อ้างอิงจาก Wallace and Mcloughlin. 1979) กล่าวว่าลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในด้านการอ่าน มีสาเหตุมาจากความบกพร่องของระบบประสาทการรับรู้ ทำให้เด็กมีปัญหาทางการอ่าน สับสนในการจำแนกคำ

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 117 - 119) กล่าวถึงลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่ามีปัญหาดังนี้

1. ปัญหาด้านการเรียน เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีปัญหาในด้านการอ่าน การเขียน การสะกดคำ และคณิตศาสตร์
2. ปัญหาทางภาษา เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีปัญหาในด้านการพูด การใช้ภาษา การจำคำ จำเรื่องไม่ได้ ไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน จำลำดับขั้นตอนของเรื่องไม่ได้ จำเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้ จับใจความสำคัญของเรื่องไม่ได้
3. ปัญหาทางการรับรู้ การรับรู้ความหมายรวมไปถึงการใช้ประสาทสัมผัส เพื่อจำแนกจำและแปลความหมาย เด็กไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากบกพร่องการรับรู้ทางสายตา การจำแนกทางสายตา การจำโดยใช้สายตา การรับรู้ทางการฟัง การจำแนกโดยการฟัง การฟัง การจำโดยการฟัง
4. ความผิดปกติในการเคลื่อนไหว
 - 4.1 การเคลื่อนไหวที่เกินปกติ (Hyperactivity) เด็กมักอยู่ไม่นิ่ง อยู่หนึ่งไม่ได้ เคลื่อนไหวอยู่เสมอ เคลื่อนไหวที่ไม่มีจุดหมาย
 - 4.2 การเคลื่อนไหวที่เชื่องช้า (Hypoactivity) หรือน้อยกว่าปกติ นั่งอยู่กับที่ได้นาน ๆ โดยไม่ทำอะไรเลย
 - 4.3 การควบคุมกล้ามเนื้อ (Incoordination) เด็กมีปัญหาในการเดิน เดินไม่ตรง รับลูกบอลไม่ได้ กระโดดไม่ได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรไม่ได้ การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการหยิบจับสิ่งของ

5. ปัญหาในด้านอารมณ์และสังคม เด็กประเภทนี้มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอย ต่อต้านสังคม หลีกเลี่ยง การงาน ทำงานช้า เนื่องจากประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ เด็กอาจเป็นคน ก้าวร้าว

6. ปัญหาด้านการจำ เด็กมีปัญหาด้านการจำ ทั้งการจำในสิ่งที่ได้ยิน และ การจำจากสิ่งที่มองเห็น จึงทำให้เด็กมีปัญหาด้านการเขียน การสะกดคำ การทำตามคำสั่ง ตลอดจนสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

7. ปัญหาด้านความสนใจ เด็กมีช่วงความสนใจสั้น ขาดสมาธิ ไม่มีสมาธินาน พอที่จะเรียนได้

สรุปได้ว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีลักษณะของปัญหาทางการเรียนรู้ใน ด้านภาษา ด้านการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์ และพฤติกรรม ซึ่งอาจมีเพียงเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งหรือมากกว่า 1 ด้าน จึงทำให้เด็กมีความยุ่งยากในการ เรียนรู้ เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือ

1.3 ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 23 - 33) ได้จำแนก ประเภทของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ตามลักษณะของปัญหาในการเรียนรู้ของเด็ก ดังนี้

1. ความบกพร่องของการฟังและการพูด เรียกว่า อะเฟเซีย (Aphasia)
2. ความบกพร่องด้านการอ่าน เรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia)
3. ความบกพร่องด้านการเขียน จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ
 - 3.1 ความบกพร่องในการเขียนตัวอักษร (Dysgraphia)
 - 3.2 ความบกพร่องในการจำ (Recall Deficits)
 - 3.3 ความบกพร่องทางโครงสร้างทางภาษา (Syntax Deficits)
4. ความบกพร่องทางคณิตศาสตร์ เรียกว่า ดิสแคลคูลีย (Dyscalculia)
5. ความบกพร่องทางกระบวนการคิด เรียกว่า ดิสโนเมีย (Dysnomia)
6. ความบกพร่องด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็น 3 ด้าน คือ
 - 6.1 ความบกพร่องเกี่ยวกับสมาธิ
 - 6.2 ความบกพร่องด้านการรับรู้
 - 6.3 ความบกพร่องด้านการเคลื่อนไหว

สรุปเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จะมีความบกพร่องแต่ละด้านแตกต่างกัน เด็กบางคน มีความบกพร่องเพียงด้านเดียว เด็กบางคนมีความบกพร่องมากกว่าหนึ่งด้าน ดังนั้นการแยก ประเภทเด็กมิใช่เป็นสิ่งที่จะเป็นตราประทับในตัวเด็ก แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดในการทราบประเภท ของเด็กก็คือ การให้ความช่วยเหลือเด็ก และเลือกวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขข้อบกพร่อง

ให้ตรงกับปัญหาของเด็ก และพัฒนาให้เด็กสามารถเรียนรู้และอยู่ร่วมในสังคมกับเด็กปกติได้อย่างมีความสุข

1.4 ปัญหาในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

เบญจพร ปัญญา (2543 : 5 – 9) กล่าวถึงปัญหาในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. อ่านช้า มีความยากลำบากในการอ่าน
2. อ่านออกเสียงไม่ชัดเจน
3. ไม่ระมัดระวังในการอ่าน จะเดาคำจากอักษรตัวแรก
4. อ่านข้ามคำ อ่านเพิ่มคำ อ่านผิดประโยค หรือผิดตำแหน่ง
5. อ่านโดยไม่เน้นคำ หรือเน้นข้อความบางตอน
6. จำคำศัพท์ได้จำกัด พยายามอธิบายความหมายของคำที่อ่านไม่ได้
7. ผันเสียงวรรณยุกต์ไม่ได้
8. ไม่รู้จักเดาคำ จากคำหรือประโยคที่อยู่หน้าหรือหลังคำ หรือย่อหน้านั้นๆ
9. เล่าเรื่องที่อ่านไม่ได้
10. จับใจความสำคัญ หรือเรียงลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านไม่ได้

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 69 - 71) กล่าวถึงปัญหาในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ดังนี้

1. การอ่านคำไม่ถูกต้อง อ่านข้าม อ่านเพิ่มคำ อ่านคำอื่นแทน อ่านกลับหลัง อ่านออกเสียงผิด อ่านกลับคำหรือสลับคำ อ่านไม่ออก อ่านช้ามาก
2. ไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่สามารถตอบคำถามท้ายบทได้ หลังจากอ่านเรื่องแล้ว จัดลำดับขั้นตอนไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ ไม่เข้าใจใจความสำคัญไม่สามารถตอบได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร

จากสภาพปัญหาของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีความยากลำบากในการเรียนภาษา ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวเด็ก และการสังเกตพฤติกรรมทางภาษาของเด็กว่าเด็กมีปัญหาด้านใดบ้าง เพราะเด็กแต่ละคนมีปัญหาหลายด้าน หรือเพียงด้านเดียว เมื่อทราบปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนภาษาของเด็ก จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องจัดประสบการณ์เหมาะสมกับความต้องการ และปัญหาทางการเรียนภาษาของเด็ก ซึ่งปัญหาทางภาษาด้านการอ่านของเด็กที่เป็นอุปสรรคอย่างมากในการเรียนวิชาอื่นๆ คือ เด็กอ่านแล้วไม่เข้าใจสิ่งที่อ่าน จำรายละเอียดไม่ได้ ไม่สามารถตอบคำถามท้ายบทได้หลังจากอ่านเรื่องแล้ว จัดลำดับขั้นตอนไม่ได้ เรียงลำดับเหตุการณ์ไม่ได้ ไม่เข้าใจใจความสำคัญ ไม่สามารถตอบได้ว่าเรื่องที่อ่านเกี่ยวข้องกับอะไร จะทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนทำให้ไม่สามารถเรียนหนังสือได้เหมือนเด็กปกติ และส่งผลต่อการเห็นคุณค่าของตนเองลดต่ำลง ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง

ขาดความอดทน มีความวิตกกังวลสูง ปรับตัวไปในทางถดถอย ต่อด้านสังคม หลีกเลียงการทำงาน ทำงานช้า เนื่องจากประสบความล้มเหลวในด้านการเรียนอยู่เสมอ ดังนั้นจึงควรได้รับการแก้ไขและช่วยเหลือ โดยการจัดประสบการณ์ที่ใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่เป็นรูปธรรม ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จ จะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและพยายามจนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาได้

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศดังนี้

ศรียา นิยมธรรม (2537 : 43 – 44) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยศึกษาเด็กอายุ 4 - 6 ½ ปี จำนวน 1,500 คน จากทั่วประเทศ ทำการทดสอบเพื่อคัดแยกและพิจารณาว่าเด็กอยู่ในภาวะ “เสี่ยง” หรือไม่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยดัดแปลงเครื่องมือคัดแยกของแมคคาร์ธี (McCarthy Screening Test) ทดสอบเด็กเป็นรายบุคคลและมีเนื้อหาในการทดสอบ 6 หมวด คือ ช้าย – ขวา การจำคำ การวาดรูปทรง การจำตัวเลข การจัดหมวดหมู่ และการใช้ขา ผลการวิจัยทำให้ได้แบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้สำหรับคัดแยกเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 4 - 6 ½ ปี เครื่องมือนี้มีความเชื่อมั่น .65 - .85 มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เชิงโครงสร้าง จำแนก และความเที่ยงตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 43-44) ได้สร้างเครื่องมือคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เป็นแบบสำรวจโดยใช้มาตรฐานการประเมินค่า 5 ระดับ มีคำถาม 50 ข้อ ครูผู้สอนเป็นผู้ประเมินเด็กแต่ละคน ครูจะต้องรู้จักเด็กและคุ้นเคยกับเด็กเป็นอย่างดี โดยได้สังเกตเด็กติดต่อกันมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 3 เดือน เครื่องมือนี้มีความเชื่อมั่นของแบบสำรวจทั้งหมดเท่ากับ .99 มีความเที่ยงตรงดี วิเคราะห์หาความเที่ยงตรง โดยใช้ Know Group Technique แบบสำรวจนี้ใช้กับเด็กที่มีอายุ 6-12 ปี ซึ่งเป็นเด็กอยู่ในระดับประถมศึกษาสำรวจปัญหาของเด็กใน 5 ด้านใหญ่ และ 25 ด้านย่อย คือ คำศัพท์ การฟังคำสั่ง การอ่าน การเขียน การนับปากเปล่า การนับที่เข้าใจความหมายของจำนวน การจำตัวเลข สัญลักษณ์ การคำนวณ เวลา ขนาด การจัดลำดับ ทิศทาง การเดิน การวิ่ง การกระโดด การทรงตัว การใช้นิ้วมือ การเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ การร่วมมือ ความสนใจ ความเป็นระเบียบ การปรับตัว การยอมรับ และความรับผิดชอบ

จรัสลักษณ์ จีรวินบูลย์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียน โดยศึกษากับเด็กที่มีปัญหาด้านการอ่านที่ศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 15 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมโดยการสอนแบบเล่นปนเรียนมีผลสัมฤทธิ์

ทางการอ่านออกเสียงหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรัญญา เชื้อทอง (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้บัตรยืมกรอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่เรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ก่อนและหลังการใช้บัตรยืมกรอง และเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพของชุดฝึกการอ่านคำยาก โดยใช้บัตรยืมกรองตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 พบว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนอ่านคำยากโดยใช้บัตรยืมกรองมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยาก หลังการทดลองอยู่ในระดับดี มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านคำยากก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และชุดฝึกอ่านคำยากโดยใช้บัตรยืมกรองมีประสิทธิภาพผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งประสิทธิภาพ 92.71 / 82.57

แมรี และเบิร์ตแตรม (Mary and Berttram. 1997 : 174 –178) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาวิธีการสอนอ่านและเขียนสำหรับเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อยู่ จากครูการศึกษาพิเศษ และนักศึกษาทั่วไปจากเด็กเกรด 2 และเกรด 5 ว่าใช้วิธีสอนแบบใดบ้าง ผลการสำรวจพบว่ากลุ่ม ครูผู้สอนใช้ วิธีสอนต่อไปนี้มากเป็นลำดับ คือใช้วิธีอ่านเรื่องแล้วเติมคำตอบลงในช่องว่างของ เนื้อเรื่องที่เว้นไว้ 90.7 % การอ่านรายบุคคล 87.0 % การแลกเปลี่ยนหนังสือกันอ่าน 81.5 % และการสลับการอ่าน 74.1 % และยังมีอีก 17 วิธีที่ใช้สอนทั้งเด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

ฟอล (Fall. 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกทักษะทางภาษาของสติเวนสัน (Stevenson Language Skill Program) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนด้านการอ่าน โดยนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองนี้ ได้คัดแยกและจัดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยการเปรียบเทียบรายคู่ มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองที่ใช้โปรแกรมสติเวนสัน 5 คน และอีก 5 คน เรียนด้วยวิธีการสอนซ่อมเสริมอื่นเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ครูสัมภาษณ์ข้อมูลจากนักเรียนพบว่าโปรแกรมการสอนนี้ใช้ได้กับการสอนรายบุคคล

ฮิลล์ (Hill. 1999) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของระบบความจำระยะสั้น และความสามารถในการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน โดยเปรียบเทียบระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านกับเด็กที่ไม่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ซึ่งมีอายุ 9 – 13 ปี โดยการบรรยายปัญหาซึ่งต้องใช้ความสามารถในการเข้ารหัสนั้น ใช้วิธีให้เนื้อเรื่องที่มีความยาวบ้างสั้นบ้างแตกต่างกัน แล้วให้เล่าเรื่องที่อ่านนั้นซ้ำ และถามเกี่ยวกับเนื้อหาโดยตรงพบว่า เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ยังมีการเล่าเรื่องได้ครบถ้วนน้อยกว่าเด็กที่ไม่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

2.1 ทฤษฎีการอ่าน

แลปปี และฟlood (Lapp and Flood. 1978 : 289 – 290) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการอ่านไว้ 2 ทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีเน้นการจัดลำดับข้อความ แนวคิดทฤษฎีนี้เชื่อว่า การอ่านเป็นกระบวนการ

ซึ่งเกี่ยวกับหลักการทางจิตวิทยา 2 ประการ คือ

1.1 การรับรู้ข่าวสาร

1.2 การนำข่าวสารนั้นไปเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม แล้วเกิดเป็นความรู้ใหม่เมื่อผู้อ่านรับข่าวสารแล้วจะนำไปเปรียบเทียบกับ ประสบการณ์เดิม ของจริง หรือรูปภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าวก็จะอ่านข้อความซ้ำ ถ้าข่าวสารให้ความรู้สึกทางลบผู้อ่านต้องใช้เวลาในการรับรู้มากกว่าข่าวสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก จากนั้นสมองจะทำหน้าที่บันทึกความเข้าใจของคำและความหมายของประโยคไว้

2. ทฤษฎีการวิเคราะห์การเชื่อมโยงข้อความ ทฤษฎีนี้เชื่อว่าผู้อ่านสามารถที่จะดึงเอาข้อความที่มีลักษณะคล้ายกันมาเกี่ยวข้องกัน หรือตัดข้อความที่ไม่ต้องการออก ข้อความที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วจะมีความสัมพันธ์เป็นบวกโดยความสัมพันธ์นี้เป็นความเกี่ยวข้องกันของความหมายในแต่ละประโยค

เปียเจต์ (ประเทิน มหาพันธ์ (2523 : 47 ; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.) ได้กล่าวถึงการสอนอ่านว่า ในการสอนอ่านในระยะแรกจำเป็นต้องใช้รูปธรรมเป็นอันมาก เช่น ในการทำความเข้าใจ ความหมายของคำ เมื่อเด็กพัฒนาขึ้นการสอนอ่านจึงเป็นไปในลักษณะของนามธรรม

ไชศรี วรธกวิธา (2524 : 19 – 20) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านว่าการอ่านเป็นกระบวนการวางเงื่อนไขอย่างหนึ่ง ซึ่งอาศัยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Association) เป็นหลักการอ่านต้องอาศัยการวางเงื่อนไขในทำนองดังกล่าวโดยตลอด และนักเรียนจะอ่านได้เร็ว ต่อเมื่อสิ่งที่อ่านมีความหมาย และเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง ด้วยเหตุนี้ นักเรียนจึงอ่านคำว่า “ แม่ ” ได้ก่อนคำว่า “ มอง ” การสอนอ่านมีสิ่งที่สำคัญที่ควรยึดเป็นหลัก 3 ประการ คือ

1. การเสริมแรง (Reinforcement)
2. การรู้แจ้งหรือญาณ (Insight)
3. ทฤษฎีพัฒนาการของเปียเจต์ (Piaget)

1. การเสริมแรง การเสริมแรงเป็นสิ่งที่ช่วยให้การวางเงื่อนไขในการเรียนการสอน มีความมั่นคงถาวร ในการอ่านนั้นเพียงแต่การฝึกอ่านเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะทำให้ นักเรียนอ่าน หรือ จำคำได้ต้องอาศัยการเสริมแรงเข้าช่วย

2. การรู้แจ้งหรือญาณ การแก้ปัญหาที่เด็กบางคนอาจคิดคำตอบได้อย่างรวดเร็ว จนดูเหมือนว่าเกิดญาณขึ้นในขณะนั้น ซึ่งการจะทำเช่นนี้ได้เด็กต้องผ่านการลองผิดลองถูก (Trial and error) มาแล้วหลายครั้ง เด็กทุกระดับสติปัญญา จะมีญาณหรือการรู้แจ้ง หรือ มีพฤติกรรมการรู้แจ้งแบบนี้ทุกคนไม่มากนักน้อย แล้วแต่ความรู้และสติปัญญาของเด็ก หน้าที่ ของครูคือต้องเริ่มสอนจากระดับความรู้หรือญาณอันถูกต้องที่นักเรียนมีอยู่เดิม แล้วนำไปสู่ สถานการณ์การเรียนรู้ใหม่ที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นให้เหมาะสม ถูกทิศทาง และฝึกให้นักเรียนค้นหา คำตอบโดยใช้ญาณของตนเอง

3. ทฤษฎีพัฒนาการของเปียเจต์ กล่าวว่า ความรู้คือประสบการณ์ที่ได้รับการ สะสม (Cumulative) มาแล้วแต่อดีต นั่นคือ เมื่อเด็กมีปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอกแล้วได้ ผลลัพธ์ใดออกมา ก็จะเก็บสะสมผลลัพธ์นั้นไว้ในตัว ครั้งต่อไปถ้าเด็กพบเหตุการณ์เช่นเดิมอีก เด็กจะคาดหวังทันทีว่าผลลัพธ์ควรออกมาเหมือนที่เคยเป็นมาแล้วเด็กจะค่อยๆ ประสมประสาน ความรู้ใหม่กับความรู้เก่าเข้าด้วยกัน แล้วเก็บสะสมไว้ในตัวเพิ่มขึ้นจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของ ตัวเด็กประสบการณ์เหล่านี้ก่อให้เกิดความคิดต่างๆ ขึ้น ในตัวเด็กมากมายเด็กจะรวบรวมเอา ความคิด ที่มีอยู่ไปดัดแปลงใช้ในการทำปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้า ที่พบครั้งต่อไป

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2527 : 63) กล่าวถึงจิตวิทยาการอ่านว่า การอ่านเกี่ยวข้อง กับกระบวนการ 2 อย่าง คือ กระบวนการทางด้านกลไกซึ่งเกี่ยวกับการนำสิ่งเร้าเข้าสู่สมอง และกระบวนการรับรู้ซึ่งเกี่ยวกับการตีความสิ่งเร้าหลังจากที่ได้เข้าสู่สมองแล้ว

จากจิตวิทยาการอ่านที่ได้มีผู้กล่าวไว้แล้ว พอสรุปได้ว่า การอ่านนั้นเป็นความสามารถของร่างกายในการใช้ประสาทสัมผัส คือ ตา ในการรับรู้สิ่งเร้าที่มาจากกระตุ้นซึ่งอาจเป็น รูปภาพ สัญลักษณ์ (ตัวอักษร) แล้วส่งข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการรับรู้ไปยังสมอง แล้ว สมองจะทำหน้าที่แปลความหมายของสิ่งเร้านั้น อีกครั้งหนึ่งจึงจะถือว่าครบกระบวนการของ การอ่าน

2.2 ความหมายของการอ่านจับใจความ

มีนักวิชาการ และนักการศึกษาให้ความหมายการอ่านจับใจความไว้หลายท่าน ดังนี้

สมพร มั่นตะสูตร (2526 : 5) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญสอดคล้อง กับความหมายของการอ่านแตกต่างกันที่ว่าปัจจัยสำคัญ คือ การเข้าใจคำศัพท์ เพราะการรู้ คำศัพท์ จะสามารถเข้าใจเรื่องได้ดี

บันลือ พุกกะวัน (2530 : 29 - 35) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเป็นการอ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหน และหมายความว่าอย่างไร จะเห็นได้ว่าการอ่านจับใจความ ส่วนใหญ่ จะเน้นในเรื่องของ ความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ค้นหาสาระสำคัญหรือประเด็นที่สำคัญของ เรื่อง ที่อ่านได้

บันลือ พุกกะวัน (2530 : 127) กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง

บันลือ พุกกะวัน (2532 : 77 - 79) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ การสรุปเรื่องจากการอ่าน เป็นการอ่านเพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง ทำความเข้าใจเนื้อเรื่องเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ จึงเป็นเครื่องมือที่จะประหยัดเวลาในการอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนการค้นคว้า เพื่อได้ความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

สายสุณี สกุลแก้ว (2534 : 24) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอ่านจับใจความเป็นความสามารถของผู้อ่านที่จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ตลอดจนวินิจฉัยคุณค่าสิ่งที่ตนอ่านได้อย่างมีเหตุผล

อรุณณี สานเสมา (2536 : 18) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความ คือ การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่านจับใจความ สาระสำคัญ และแปลความ

รัชนิวรรณ สวงโท (2539 : 19) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือการทำความเข้าใจประเด็นของเรื่องหรือข้อความที่อ่านสามารถจับใจความของเรื่องได้ แปลความของสิ่งที่อ่านได้และเข้าใจจุดหมายสำคัญของเรื่องนั้น

ศศิธร วงศ์ชาลี (2542 : 18) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความที่อ่านได้ตรงตามที่ต้องการ สามารถสรุปจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ด้วยการแปลความ ดีความ ขยายความ และประเมินค่า ผู้อ่านจะต้องมีความเข้าใจคำศัพท์ สามารถเรียงลำดับความได้ จับความคิดสำคัญได้

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของการอ่านจับใจความ ได้ว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องหรือข้อความที่อ่าน เพื่อต้องการทราบว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีความสำคัญตรงไหนและหมายความว่าอย่างไร การแปลความ ดีความ ขยายความ การประเมินค่า สามารถความเข้าใจคำศัพท์ สามารถเรียงลำดับความได้ จับความคิดสำคัญได้ การอ่านจับใจความจึงเป็นเครื่องมือที่จะประหยัดเวลาในการอ่าน เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน การค้นคว้า เพื่อได้ความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

2.3 ความสำคัญของการอ่านจับใจความ

จากความมุ่งหมายของหลักสูตรที่ว่า เพื่อให้นักเรียนมีความรู้กับหลักเกณฑ์ในการอ่าน และมีทักษะในการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง คล่องแคล่วรวดเร็ว สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจากเรื่องที่อ่านได้ สามารถจับใจความสำคัญ คิดเชิงวิจารณ์ และวิเคราะห์ใจความสำคัญ ปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยที่ดีในการอ่านหนังสือ (กรมวิชาการ. 2535 : 16) ถ้าเด็กมีพื้นฐานทักษะการอ่านจับใจความที่ดี ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดีจากความสำคัญของการอ่านจับใจความย่อมทำให้คนเรามีความฉลาดรอบรู้และเป็นนักปราชญ์ในอนาคต ฉะนั้นเราจึงควรจะต้องให้เด็กเห็นความสำคัญของการอ่าน (สมบัติ มหาเรศ. 2523 : 43) ว่า การอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความพร้อม พัฒนานิสัยและทักษะความรู้ให้ผู้เรียนทุกคน

2.4 จุดมุ่งหมายในการอ่านจับใจความ

สมบัติ มหาเรศ (2523 : 68) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. เพื่อให้นักเรียนอ่าน และจับใจความได้ ไม่ใช่เรียนจบในชั่วโมงเท่านั้น เพื่อให้กิจกรรมการอ่านมีความหมาย การอ่านจึงควรเป็นการอ่านจากเอกสารที่นอกเหนือจากหนังสือเรียนและหนังสือไม่ควรหนาเกินไป
2. ให้ผู้อ่านสามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านว่ามีสาระอะไรบ้าง โดยเล่ารายละเอียดให้ชัดเจน จึงแสดงว่าผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน
3. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำ
4. ฝึกการใช้สายตาในการอ่านเพื่อฝึกการอ่านเร็วและตอบคำถามได้ถูกต้อง
5. อ่านเพื่อสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านเกี่ยวกับอะไร
6. อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ ทำนายเรื่องว่าจะลงเอยอย่างไร
7. อ่านและทำรายงานย่อสรุป มีการฝึกโน้ตย่อ
8. อ่านเพื่อหาความจริง และแสดงข้อคิดเห็น

วรรณ โสมประยูร (2537 : 127 – 129) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า

1. อ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
2. อ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
3. อ่านเพื่อวิเคราะห์วิจารณ์จากข้อมูลที่ได้
4. อ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จ ส่วนใดเป็นของจริง
5. อ่านเพื่อบอกใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
6. อ่านเพื่อบอกประโยชน์ของสิ่งที่อ่านได้
7. อ่านเพื่อปฏิบัติตามคำสั่ง และคำแนะนำ
8. อ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

9. อ่านเพื่อถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่าน

10. อ่านเพื่อสรุปเรื่องราวที่อ่านและย่อเรื่องได้

2.5 องค์ประกอบของการอ่านจับใจความ

องค์ประกอบของการอ่านจับใจความของเรื่องที่อ่าน มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

บันลือ พุกกะวัน (2532 : 27) กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. ความพร้อมทางร่างกาย ได้แก่ รูปร่าง ขนาด ส่วนสูงน้ำหนัก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตของร่างกาย โดยที่กรมอนามัยโรงเรียน กระทรวงสาธารณสุข กำหนดเกณฑ์เฉลี่ยไว้ นอกจากนี้ยังเน้นถึงการใช้สายตา หู ความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อ มีการทรงตัว มีความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ที่จะจับประคองใช้มือลากเส้นเขียน ตัวอักษร และอื่น ๆ ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการจำ การตีความ และแปลความ การอธิบายงานที่ตนทำงานที่เพื่อนทำ เล่าเรื่องราวของตนและผู้อื่นได้ดี เป็นต้น

2. ความพร้อมทางอารมณ์และสังคม ได้แก่ การมีอารมณ์ร่วมสนุกสนาน การรู้จักรับอารมณ์ เล่นร่วมกับเพื่อน ไม่แย่งของเพื่อน รู้จักให้หยิบยืม หรือแบ่งปันของใช้ช่วยเหลือเพื่อน

3. ความพร้อมทางจิตวิทยา ได้แก่ การมีสมาธิในการฟังนิทานหรือเรื่องราว มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก นำกลุ่ม รู้จักลำดับเหตุการณ์ในนิทาน และอื่น ๆ

4. ความพร้อมทางพื้นฐานประสบการณ์ ได้แก่ การใช้ภาษาพูด การตอบคำถาม การมีความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมใกล้ตัว และอื่น ๆ เป็นต้น

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2527 : 83 – 101) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการอ่านประกอบด้วย

1. ภูมิหลังของประสบการณ์ ประสบการณ์เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้ความสามารถในการอ่านแตกต่างกัน ถ้าผู้อ่านขาดประสบการณ์หรือความรู้ในเรื่องที่อ่าน อาจเป็นสาเหตุทำให้ขาดความสามารถในการอ่านได้

2. วุฒิภาวะ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนรู้โดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน ความพร้อมด้านวุฒิภาวะของเด็กมีข้อที่ควรพิจารณา คือ

2.1 ความพร้อมของวุฒิภาวะทางกาย

2.2 เด็กจะพัฒนาทักษะการอ่าน

2.3 ไม่ควรบังคับให้เด็กเริ่มอ่าน ก่อนที่เด็กจะมีวุฒิภาวะที่เหมาะสม

3. พัฒนาการด้านสติปัญญา ความสามารถทางด้านสติปัญญา

4. พัฒนาการด้านร่างกาย การอ่านเป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองที่

ผู้อ่านมีต่อตัวหนังสือ

5. พัฒนาการด้านอารมณ์ และสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับการปรับตัวทางด้านอารมณ์และสังคม

6. พัฒนาการด้านความสนใจ การอ่านที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในเรื่องที่อ่านจะมีความหมายต่อเด็ก การทำกิจกรรมซ้ำ ๆ จะนำไปสู่ความสนใจจนเป็นการอ่านที่ถาวร พัฒนาการด้านการเรียน การสอนอ่านในระยะเริ่มแรก การสอนอ่านที่เหมาะสมในระยะเริ่มแรกควรเน้นความสำคัญเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลและควรเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2535 : 16) กล่าวว่าองค์ประกอบในการอ่านจับใจความ มีพื้นฐานมาจาก

1. การเข้าใจความหมายของคำ เป็นรากฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน ถ้าเข้าใจความหมายของคำศัพท์ชัดเจนและกว้างขวาง ย่อมช่วยให้เข้าใจประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้ดี

2. การเข้าใจหน่วยความคิด เพื่อให้เข้าใจประโยค

3. การเข้าใจประโยค คือการเอาหน่วยความคิดย่อยมาสัมพันธ์กันจนเข้าใจประโยค

4. การเข้าใจตอน คือ ความสามารถที่จะนำประโยคแต่ละประโยคในตอนนั้น ๆ มาสัมพันธ์กัน จึงอ่านได้เข้าใจดีขึ้น

5. การเข้าใจเรื่องราว คือ จะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างข้อความสำคัญๆ ในแต่ละตอน

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 25) กล่าวว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านมี 9 ประการ คือ

1. ความรู้ในเรื่องคำศัพท์

2. ความมีเหตุผลในการอ่าน ความสามารถในการหาความหมาย และรวบรวมความหมายของใจความหลายๆ ใจความเข้าด้วยกัน

3. ความสามารถในการค้นหาข้อความที่ผู้เขียนแสดงสาระสำคัญของเนื้อเรื่องอย่างกระชับแจ่มแจ้งเพื่อเป็นประโยชน์ในการรวบรวมความคิดของเรื่องได้

4. ความสามารถในการแสดงความมุ่งหมาย ควรสนใจหรือความคิดของผู้เขียน

5. ความสามารถที่จะหาความมุ่งหมายของคำที่ไม่คุ้นเคยจากข้อความ หรือสามารถตัดสินใจได้ว่าความหมายใดจะเหมาะสมกับคำคำในข้อความนั้น

6. ความสามารถในการรวบรวมเนื้อความย่อยๆ ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่อ่านได้

7. ความสามารถในการติดตามวิธีดำเนินเรื่องของเรื่องราวที่อ่าน และสามารถคาดคะเนเรื่องราวที่เกิดขึ้นก่อนและภายหลังเรื่องที่อ่านได้

8. ความรู้เรื่องวิธีการเขียนต่าง ๆ

9. ความสามารถในการหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

จากการศึกษาองค์ประกอบในการอ่านจับใจความสรุปได้ว่า ความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา สิ่งแวดล้อม ความต้องการ ประสบการณ์ ความสามารถในการรับรู้ของเด็กมีผลต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ และยังรวมไปถึงความสามารถของครู ในการจัดสิ่งแวดล้อมและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเด็ก

2.6 การสอนอ่านจับใจความ

การสอนอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง มีนักวิชาการ และนักการศึกษาได้เสนอแนะการสอนอ่านจับใจความ ดังนี้

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531 : 191) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าทักษะในการอ่าน ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่าน คือส่งเสริมให้เด็กอ่านด้วยความเข้าใจ
2. ความสามารถในการจำ จดจำคำใหม่ ๆ จากเรื่องที่อ่าน
3. ความสามารถในการอ่านออกเสียงโดยมีจังหวะและออกเสียงให้ผู้ฟังสนใจ
4. ความสามารถในการอ่านในใจได้เร็วกว่าการอ่านออกเสียง
5. ความสามารถในการเลือกและจับกลุ่มความคิดตลอดถึงการตอบปัญหา
6. มีความรู้ในการปรับปรุงแก้ไขแสงสว่างที่ใช้ในการอ่าน
7. มีความสามารถในการใช้การอ่านเป็นแนวทางในการค้นหาความรู้

แก้ปัญหา

จรรยา บุญมีประเสริฐ (2537 : 29) ได้เสนอแนะแนวทางการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1. ให้นักเรียนเข้าใจความ กลุ่มคำ ประโยค และข้อความสั้น ๆ
2. ให้นักเรียนจับความคิดที่สำคัญโดยตั้งคำถามให้ตอบ
3. ให้อ่านเพื่อสังเกตรายละเอียดที่เกี่ยวข้อง
4. ให้อ่านเพื่อคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้น
5. ให้อ่านโดยกำหนดว่าต้องการให้เรียนรู้เรื่องอะไรบ้าง
6. ให้อ่านเพื่อให้มีจินตนาการเพิ่มขึ้น
7. ให้อ่านเพื่อให้ทราบแนวการจัดลำดับความ
8. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจ

ความสำคัญ

บันลือ พฤษะวัน (2543 : 128 - 129) กล่าวว่า การเพื่อจับใจความสำคัญ มีดังนี้

1. อ่านแบบคร่าวๆ เพื่อสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ อ่านเรื่องราวหรือบทความอย่างรวดเร็ว อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราว
2. อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ
3. ตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่อง
4. ตอบคำถามให้ตรงประเด็น ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้นๆ
5. เรียบเรียงประโยคบอกใจความตามลำดับ อ่านทบทวน

ประพนธ์ เรืองณรงค์ (2545 : 7 – 13) กล่าวว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 อ่านเร็ว เป็นการอ่านคร่าว ๆ อ่านเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบให้พอเข้าใจเรื่อง ให้นักเรียนช่วยกันบอกว่าเรื่องที่อ่านจบไปแล้วมีเนื้อหาเกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร

ขั้นตอนที่ 2 อ่านเก็บรายละเอียด เป็นการอ่านทวนอีกครั้ง ให้นักเรียนอ่านทบทวนเรื่องอีกครั้งเพื่อเก็บรายละเอียดที่ขาดไป แล้วให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องย่อๆ

ขั้นตอนที่ 3 ตั้งคำถามจากเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม มีเหตุใดในการกระทำ เพื่อคิดหาคำตอบจากเรื่องที่อ่านไปแล้ว

ขั้นตอนที่ 4 หาประโยคใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ทุกย่อหน้าจะมีใจความสำคัญ ให้นักเรียนหาประโยคใจความสำคัญที่บอกว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร หรือหาเหตุการณ์สำคัญในย่อหน้าโดยเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

ขั้นตอนที่ 5 ตอบคำถามโดยนำคำตอบมาเรียบเรียงใหม่ด้วยสำนวนภาษาของนักเรียนเองจากภาพประกอบโครงเรื่อง

ตัวอย่างแผนภูมิโครงเรื่อง	
ใคร	ตัวละคร
ที่ไหน	สถานที่และลักษณะของสถานที่
ใครทำอะไร	
เหตุการณ์ที่ 1	
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่ได้รับ	
เหตุการณ์ที่ 2	
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่ได้	
เหตุการณ์ที่ 3	
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่ได้รับ	
เหตุการณ์ที่ 4	
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่ได้รับ	
เหตุการณ์ที่ 5	
ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลที่ได้รับ	
บทสรุป	ผลของเหตุการณ์
ข้อคิด	ข้อคิดจากเรื่อง

ภาพประกอบ 1 โครงเรื่อง

กรมวิชาการ (2538 : 149 - 151) การอ่านจับใจความ โดยยึดระดับความเข้าใจในการอ่านตามแนวคิดของดัลล์แมน มีขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง ค้นหาความหมายคำศัพท์ อ่านเนื้อเรื่องโดยอ่านในใจ อ่านออกเสียง แล้วจินตนาการไปตามเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนที่ 2 ระดับความเข้าใจขั้นตีความ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ประกอบเรื่องที่อ่านช่วยกันเรียงลำดับแถบประโยคตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นตอนที่ 3 ระดับความเข้าใจในขั้นประเมินค่า วิเคราะห์ตัวละครในเรื่องที่อ่าน แสดงเหตุผลและให้ข้อคิดเห็น ตัดสินใจเลือกตัวละครที่ชอบมากที่สุด พร้อมกับอธิบายเหตุผลประกอบบอกประโยชน์และข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่าน นักเรียนช่วยกันสรุป

ดังนั้นจะเห็นว่าในการสอนอ่านเพื่อจับใจความ เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านประกอบไปด้วยแนวทางหรือขั้นตอนหลายประการ ครูผู้สอนต้องศึกษาให้เข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพราะขั้นตอนและแนวทางบางอย่างอาจจะไม่เหมาะกับนักเรียน ครูผู้สอนต้องรู้จักเลือกใช้ให้เหมาะสม รวมไปถึงการเลือกกิจกรรม สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของเด็ก อันจะเป็นประโยชน์กับเด็กที่จะใช้เครื่องมือในการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ มีงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศดังนี้

ไชศรี วรธกวิธา (2524 : 83) ได้ศึกษาแนวการสอนอ่านไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หลักการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้หลักการจัดลำดับขั้นการเรียนรู้ มีความสามารถในการอ่านทางด้านการจับคู่ คำกับรูปภาพ การเติมคำ และการสะกดคำ ดีกว่ากลุ่มควบคุม

อุไรลักษณ์ ชุมชิต (2524 : 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีสะกดแบบแจกลูกกับแบบเสียงไหล ผลการวิจัยพบว่า การอ่านไทยของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีสะกดแบบแจกลูกมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีสะกดแบบเสียงไหล

ประพีร์ อุ่นจิตติ (2531 : 74) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน และเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสัมผัสและไม่สัมผัส พยัญชนะกับชื่อสัตว์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนอ่านและเขียนพยัญชนะไทย โดยการสัมผัสพยัญชนะกับชื่อสัตว์ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอ่านและเขียนพยัญชนะไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามแผนการสอนอ่านและเขียนพยัญชนะไทย โดยการไม่สัมผัสพยัญชนะกับชื่อสัตว์

มัลลิกา ภักดีณรงค์ (2531 : 104) ได้เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนปกติ

จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์ (2532 : 95 – 96) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์

ภาษา มีความเข้าใจใน การอ่านแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

มาลี นรสิงห์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ระหว่างกลุ่ม ที่ใช้กิจกรรม การเขียน และไม่ใช่กิจกรรมการเขียน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสามารถในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

สมพร วัฒนศิริ (2538 : 96) การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีที่ใช้กิจกรรมแผนภาพโครงเรื่องกับ กิจกรรมภาพชุด แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และทั้งสองวิธีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น

สกุณา เปลียนกลาง (2541 : บทคัดย่อ) การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรม การเขียนสรุปความ การทำแบบฝึกหัด และการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง ผลปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรมการเขียนสรุปความ การทำแบบฝึกหัด และการเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง มีความเข้าใจการอ่าน และความสนใจในการเรียนภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แบบส์ (Babbs. 1983 : 174 – A) ได้ศึกษากระบวนการอ่านและการสอน โดยใช้ยุทธวิธีในการดักเตือนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับ 4 โดยในกลุ่ม ควบคุมให้อ่านหนังสือวิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษาเพื่อตอบคำถาม ส่วนกลุ่มทดลองให้ วางแผนการอ่านอย่างมีระบบ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีความเข้าใจ และระลึกได้ในการ อ่านไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม แต่ในการใช้บัตรดักเตือนเป็นวิธีการที่มีผลดีในการชักชวน ให้นักเรียนเป็นผู้ใช้ยุทธวิธีในการอ่าน

อัลบานีส (Albanese. 1973 : 248 – A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความ ชับซ้อนของรูปประโยคกับความเข้าใจในการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการเข้าใจความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ในประโยค

สตีเวนส์ (Steven. 1980 : 365) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน เกรด 5 และเกรด 6 ที่มีความสามารถสูงที่คะแนนเปอร์เซนต์ไทส์ที่ 83 ขึ้นไป โดยได้สำรวจ ความสนใจในการอ่านจากรายการ 25 เรื่อง มีระดับความสนใจตั้งแต่ 1 – 7 เลือกเรื่องที่นักเรียน สนใจมาให้อ่านแล้วทำการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน พบว่า เรื่องที่นักเรียนสนใจจะมีผล ทำให้นักเรียนอ่านได้ง่าย และง่ายต่อการทำความเข้าใจเรื่องที่อ่าน จากผลการวิจัยดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนทางภาษาของครูผู้สอนโดยใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นอันจะส่งผลให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสูงขึ้นด้วย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ

3.1 ทฤษฎีการเรียนรู้

3.1.1 ทฤษฎีการเชื่อมโยง (Connection Theory) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) (กรมวิชาการ. 2538 : 21 - 23) ธอร์นไดค์ได้กล่าวถึงการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองของผู้เรียนในแต่ละขั้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยกฎการเรียนรู้ 3 กฎ คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงความพร้อมของผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ ถ้าร่างกายเกิดความพร้อมแล้วได้กระทำการเกิดความพึงพอใจ แต่ถ้าไม่พร้อมที่จะทำแล้วถูกบังคับให้ทำ จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ

2. กฎแห่งความฝึกหัด (Law of Exercise) กฎนี้กล่าวถึงการสร้างความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองที่ถูกต้องโดยการฝึกหัดกระทำซ้ำบ่อย ๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นานและคงทนถาวร

3. กฎแห่งผลที่พอใจ (Law of Effect) กฎนี้กล่าวถึงผลที่ได้รับเมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ ย่อมอยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พึงพอใจ ก็ไม่อยากจะเรียนรู้หรือเกิดความเบื่อหน่าย

3.1.2 ทฤษฎีการสร้างเงื่อนไขและการเสริมแรงของสกินเนอร์

(กรมวิชาการ. 2538 : 21 - 23) สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวถึง การสร้างเงื่อนไข และการเสริมแรง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ดังนี้

1. เงื่อนไขการตอบสนองเมื่อมีสิ่งเร้าแล้วมีการตอบสนองพฤติกรรมที่แสดงออกนี้ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้เป็นตัวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของอัตรา การตอบสนอง

2. การเสริมกำลังด้วยสิ่งเร้าใหม่ จะทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลงได้ เรียกว่า ตัวเสริมแรง ถ้าสิ่งเร้าใหม่ไม่มีผลต่อการทำให้อัตราการตอบสนองเปลี่ยนแปลง เรียกว่า ไม่เป็นตัวเสริมแรง

3. การเสริมแรงทันทีทันใด สิ่งเร้าที่เป็นตัวเสริมแรงจะต้องเกิดขึ้นทันที หลังจากมีการตอบสนองถ้าไม่เช่นนั้น ผู้เรียนอาจจะมีการตอบสนองอีกอย่างหนึ่งที่เรา ไม่ต้องการ

4. สิ่งเร้าที่มีเงื่อนไขโดยเฉพาะ มีบางครั้งต้องการให้ผู้เรียนตอบสนอง อย่างใดอย่างหนึ่งในเวลาหนึ่ง และไม่ต้องการตอบสนองเช่นนั้นอีกในอีกเวลาหนึ่งผู้สอนอาจจะทำได้โดยให้สิ่งเร้าเฉพาะสำหรับการตอบสนองที่ต้องการนั้น

5. การยุติการตอบสนอง ในการตอบสนองนั้นมีการเสริมแรงแล้วมีการตอบสนองในอัตราสูง อัตราการตอบสนองจะลดลงให้มาอยู่ในระดับเดิมของมันได้ โดยไม่มีการเสริมแรงของการตอบสนองนั้น การตอบสนองก็จะลดความถี่ลงเรื่อยๆจนกระทั่งถือว่าไม่สำคัญหรือไม่ทำให้เกิดการเรียนรู้

จากทฤษฎีการเรียนรู้ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ของเด็กจะต้องอาศัยเรื่องความพร้อม การฝึกหัด และความพึงพอใจของผู้เรียน ครูผู้สอนก็ต้องคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน การที่ผู้เรียนจะเกิดความพร้อม ความพึงพอใจ และการฝึกหัดนั้น ก็จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่จะทำให้ เกิดการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นเมื่อเกิดการตอบสนองก็ต้องมาให้แรงเสริมเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ดังนั้นการที่จะให้ผู้เกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน จำเป็นที่จะต้องอาศัยสิ่งเร้าที่เหมาะสมกับวัยและความพึงพอใจของผู้เรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ผู้วิจัยจึงเลือกนิทานประกอบภาพที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถที่จะอ่านและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน อันจะเป็นหนทางที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้วิชาอื่นด้วย โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ปัญหาทางด้านการรับรู้ทางสายตาและปัญหาด้านการอ่านที่เป็นอุปสรรค อย่างมากต่อการเรียนรู้ของเด็ก นิทานประกอบภาพก็จะ เป็นสื่อที่สามารถแก้ปัญหาในเรื่อง การรับรู้ทางสายตาและปัญหาด้านการอ่านของเด็กได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังการเสริมแรงและ ช่วยกระตุ้นให้เด็กอยากอ่านมากขึ้น

3.2 ความหมายของนิทาน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและอธิบายความหมายของนิทานไว้เป็นข้อมูลสำหรับการศึกษา ดังนี้

ภิญญาพร นิตยะประภา (2534 : 32) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาที่มีได้เจาะจงแสดงประวัติความเป็นมาของเรื่อง จุดใหญ่ก็เพื่อความสนุกสนานและความพอใจทั้งผู้เล่าและผู้ฟังมุ่งที่จะสนองความต้องการทางด้านจิตใจของผู้ฟัง ในบางครั้งก็สอดแทรกคติสอนใจเอาไว้ด้วย

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2533 : 101) กล่าวว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อกันมาเป็นเวลานานแล้วแต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใดการเล่านิทาน ก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้ เพื่อเป็นคนดีอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและบางครั้งก็สอดแทรกคุณธรรมเพื่อสอนใจไปด้วย

วลัย วลิตธำรง (2513 : 25 – 26) ให้ความหมายของนิทานว่านิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าสืบเนื่องต่อกันมาเป็นทอด ๆ จนกระทั่งถึงปัจจุบัน นิทานเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องที่อิงความจริง หรือ มีการเล่าเสริมต่อให้สนุกสนานหรือเป็นเรื่องที่เกิดจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้

กิ่งแก้ว อรรถาพร (2519 : 12) ได้ให้ความหมายนิทานเชิงคติชนวิทยาว่า นิทาน หมายถึง เรื่องเล่าสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ส่วนใหญ่ถ่ายทอดด้วยวิธีมุขปาฐะ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2527 : 70) ได้กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่ากันมาแต่โบราณ และมีอิทธิพลต่าง ๆ นานา

รัชณี ศรีไพรวรรณ (2516 : 37) ได้ให้ความหมายของนิทานว่า คือเรื่องเล่าสืบกันมา หรือมีผู้แต่งขึ้นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

3.3 ประเภทของนิทาน

การแบ่งประเภทของนิทาน สามารถแบ่งได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามเขตพื้นที่ แบ่งตามยุคสมัยแบ่งตามดรรชนีแบบเรื่องหรือแบ่งตามชนิดของการเล่านิทาน แต่ที่นิยมกันมาก คือ การแบ่งตามรูปแบบของนิทาน ซึ่งจะขอกล่าวต่อไป

การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทาน สามารถจำแนกและแบ่งได้ตามเนื้อหาสาระที่เป็นเรื่องราวของนิทาน ซึ่งมีผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้อธิบายวิธีการแบ่งประเภทนิทานตามรูปแบบของนิทาน ไว้ดังนี้

การแบ่งนิทานตามรูปแบบของนิทาน

เกริก ยุ้นพันธ์ (2538 : 20 – 22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบ ของนิทาน แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิทานหรือเทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปราเป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงเหนือความเป็นจริงของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือ ตัวละคร เด่น ๆ จะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเนื้อเรื่อง มักเป็นสถานที่พิเศษ หรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาล มีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ ฯลฯ เป็นต้น
2. นิทานประจำถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การเกิด ฯลฯ เป็นต้น
3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เลียบเคียงเชิงเปรียบเทียบกับชีวิต และความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์ให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ให้พึงพิถีพิถัน ละเอียดยรอบคอบ และไม่ประมาท ช่วยเหลือและเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่กล่าวอ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ นิทานวีรบุรุษมักเป็นเรื่องราวที่ถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลที่สำคัญ ๆ ไว้แต่ มักสร้างฉาก หรือ สถานการณ์ที่น่าตื่นเต้น หรือเกินความเป็นจริง เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน และทำให้เกิดความรู้ สึกคล้อยตามว่าบุคคลผู้เป็นวีรบุรุษนั้นมีความสามารถ และน่าสนใจจริง ๆ

5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นนิทานที่เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาจากสิ่งหนึ่งสิ่งใด และอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องราวนั้น ๆ ด้วย เช่น เรื่องกระต่ายในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับนกกา ฯลฯ เป็นต้น

6. เทพปกรณัม เป็นนิทานที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่มีอิทธิพลเหนือความเป็นจริงลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ ฯลฯ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก และเปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ เป็น เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคม สอนจริยธรรมแฝงแง่คิด และแนวทางแก้ไขเป็นบางครั้ง หรือบางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเอง มักเป็น เรื่องราวบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานดลกขบขัน เป็นนิทานที่มีเรื่องราวเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมที่ดลกขบขัน สนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องจะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับไหวพริบ เรื่องราวแปลก ๆ เรื่องเหลือเชื่อ เรื่องเกินความเป็นจริง ฯลฯ เป็นต้น

จรรยาบรรณ บุนยณินทรีย์ (2525 : 15 – 19) กล่าวถึง การแบ่งนิทานออกเป็นประเภทตามรูปแบบนิทานเป็น 5 ประเภท คือ

1. นิทานปรัมปรา (Fairy Tale) เป็นนิทานที่มีเรื่องค่อนข้างยาว เป็นเรื่องสมมติว่าเกิดขึ้นในที่ใดที่หนึ่ง ไม่กำหนดชัดเจนว่าที่ไหน ตัวเองของเรื่องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษประการใดประการหนึ่ง เช่น เป็นผู้มีอำนาจมีบุญ มีฤทธิ์เดช ทำให้ศัตรูพ่ายแพ้ได้ ถ้าเป็นหญิงมักได้แต่งงานกับชายสูงศักดิ์ เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์ และซินเดอเรลลา

2. นิทานท้องถิ่น (Legend) เป็นนิทานที่มีเรื่องสั้นกว่านิทานปรัมปรา มักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ใจกลาง หรือคตินิยม แต่เชื่อว่าเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือมีเค้าความจริง มีบุคคลจริง ๆ มีสถานที่จริงกำหนดแน่นอนกว่านิทานปรัมปรา

3. นิทานเทพนิยาย (Myth) เป็นนิทานที่มีเทวดา นางฟ้า เป็นตัวเอกของเรื่อง เช่น เมขลา-รามสูร ท้าวมหาสงกรานต์

4. นิทานเรื่องสัตว์ (Animal Tale) เป็นนิทานที่มีตัวเอกเป็นสัตว์ และมีความคิดและการกระทำต่าง ๆ ตลอดจนพูดจาอย่างคน หรืออาจมีคนเกี่ยวข้องอยู่ด้วย ทั้งคนทั้งสัตว์สามารถพูดจาโต้ตอบ และปฏิบัติต่อกันได้ นิทานประเภทนี้อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

4.1 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทคติธรรม (Fable) ได้แก่ นิทานอีสป ชาดกต่าง ๆ

4.2 นิทานเรื่องสัตว์ประเภทเล่าซ้ำหรือเล่าไม่รู้จบ (Comutative Tale) เช่น เรื่องยายกะตา

5. นิทานตลกขบขัน (Jest) เป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ จุดสำคัญของเรื่องอยู่ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ต่าง ๆ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับความโง่ กลโกง การแก้แค้นแก้แค้น การแสดงปฏิภาณไหวพริบ ตลอดจนการเดินทางและการผจญภัยที่ก่อเรื่องผิดปรกติในแง่ขบขันต่าง ๆ

วรรณิ ศิริสุนทร (2539 : 13 - 19) ได้แบ่งนิทานสำหรับเด็กออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. นิทานพื้นบ้าน (Folk tales) เป็นเรื่องที่เล่าสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน จนภายหลังมีการเขียนขึ้นตามเค้าเดิมบ้าง จดจำเรื่องราวมาเขียนขึ้นบ้าง ไม่ปรากฏว่าผู้แต่งดั้งเดิมเป็นใคร มักจะกล่าวอ้างว่าเป็นของเก่าแล้วเอามาเล่าใหม่ นิทานพื้นบ้านแบ่งออกเป็นชนิดใหญ่ ๆ ดังนี้

1.1 นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ (Talking – Beast tales) มีตัวละครเป็นสัตว์พูดจาโต้ตอบกัน บางครั้งสัตว์ก็พูดจาโต้ตอบกับคนด้วย เช่น เรื่องแม่ไก่สีแดง ปลาบู่ทอง และลูกเสือ กับลูกวัว เป็นต้น

1.2 นิทานไม่รู้จบ (Cumulative tales) เป็นนิทานเรื่องธรรมดาพื้น ๆ แต่เนื้อเรื่องมีการกระทำต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ และซ้ำ ๆ กัน เช่น เรื่องตากับยาย ลูกไก่ตื่นตูม

1.3 นิทานตลกขบขัน (The Drolls หรือ Humorous tales) เนื้อเรื่องส่วนใหญ่เป็นทำนองไร้สาระหรือโง่เขลา และแปลกประหลาด ชวนให้เห็นเป็นเรื่องตลกขบขัน บางครั้งก็เป็นการใช้ปฏิภาณไหวพริบ เช่น เรื่องศรีธนญไชย

1.4 นิทานอธิบายเหตุ (Pourquoi stories หรือ Tales that tell why) ส่วนใหญ่นิทานพื้นบ้านชนิดนี้มีเนื้อเรื่องอธิบายหรือตอบคำถามของเด็ก ๆ ว่า “ทำไม...?” ส่วนใหญ่อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของสัตว์ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีของผู้คน ในชาติต่าง ๆ บางครั้งก็เกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น เรื่องทำไมกระต่ายจึงหางสั้น เสือทำไมจึงมีลายน้ำทะเล ทำไมจึงเค็ม

1.5 เทพนิยาย (Fairy tales) บางครั้งเรียกว่า นิทานเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา (Tales of magic) ลักษณะของนิทานชนิดนี้ที่เห็นเด่นชัด คือ เรื่องมักยาว ซับซ้อน ตัวละคร มักมีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์สามารถบันดาลสิ่งที่ดั่งใจ หรือสิ่งที่ชั่วร้ายได้ หรือมีผู้วิเศษสามารถทำสิ่งนั้นสิ่งนี้ได้อย่างที่คนธรรมดาไม่สามารถจะทำได้ เป็นนิทานพื้นบ้านชนิดที่ครองใจเด็กมาเป็นเวลาช้านาน มักจะนิยม ขึ้นต้นว่า “ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว” หรือ “ในกาลครั้งหนึ่ง” เช่น เรื่องสังข์ทอง พระรถเมรี เจ้าหญิงนิทรา

2. นิทานสอนคติธรรม (Fables) มีลักษณะเป็นนิทานสั้น ๆ ตัวละครมีทั้งคนและสัตว์ สัตว์มีบทบาทเหมือนคน มีแกนเรื่องแกนเดียว มีโครงเรื่องง่ายและสั้น และต้องให้บทเรียนสอนใจเป็นข้อสรุปที่ชัดเจน นิทานคติธรรมของต่างประเทศที่รู้จักกันดีได้แก่ นิทานอีสป (Aesop's Fables) ผู้เขียนคือ อีสป (Aesop) ซึ่งเข้าใจว่าเป็นทาสชาวกรีก มีชีวิตอยู่ระหว่าง 620 - 560 ปี ก่อนคริสตกาลเนื่องจากเขาถูกจำคุกเสรีภาพในการพูด และการแสดงความคิด

เห็นทางการเมือง จึงพยายามหาทางออกด้วยการแสดงความคิดเห็นออกมาในรูปของนิทานสอน
คติธรรม ตัวอย่างนิทานอีสป ได้แก่ หมาป่ากับลูกแกะ ราชสีห์กับหนู นิทานสอนคติธรรม
แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 นิทานเทียบสุภาษิต เป็นนิทานที่มักจะยกสุภาษิตตั้งเป็นโคลง 1 บท
แล้วมีนิทานเปรียบเทียบได้กับโคลงนั้น

2.2 นิทานชาดก เป็นนิทานสอนคติธรรมของอินเดีย ซึ่งคำว่าชาดกมาจาก
ภาษามคธ แปลว่าเกิดแล้วคือหมายถึงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าและพระสาวกที่เกิดขึ้นมาแล้ว
ในชาติก่อน และแต่ละชาติได้บำเพ็ญบารมี คือความดียิ่งขึ้นจนพระชาติสุดท้ายได้สำเร็จเป็น
พระพุทธเจ้า

3. นิทานปกรณัม (Myth) เป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์และเรื่องราวใน
บรรพกาลเกี่ยวกับพื้นโลก ท้องฟ้า และพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์มีเทพเจ้าเป็นผู้ควบคุม
ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

4. มหาकाพย์และนิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่มีลักษณะคล้ายกับเทพปกรณัม
ต่างกันแต่ว่าตัวละครของนิทานประเภทนี้เป็นมนุษย์ไม่ใช่เทพเจ้า มีการกระทำที่กล้าหาญ
ฟันฝ่าอุปสรรค และประสบผลสำเร็จในที่สุด ได้แก่ เรื่อง King Arthur and the Knights of the
Round (กษัตริย์อาเธอร์และอัศวินโต๊ะกลม) Robin Hood (โรบินฮูด) Ramayana
(รามเกียรติ์) และเรื่องของวีรบุรุษประจำท้องถิ่นต่าง ๆ เช่น ท้าวแสนปม ดันราชวงศ์อุทอง
และไกรทองวีรบุรุษแห่งเมืองพิจิตร

5. หนังสือภาพที่เป็นเรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กที่มีตัวเอกเป็นสัตว์
(Animal stories) นิทานสมัยเก่าที่มีตัวละครเป็นสัตว์ เราจะพบมากในบทกลอนกล่อมเด็ก
นิทานพื้นบ้านและนิทานสอนคติธรรม แต่ในปัจจุบันนี้ได้มีผู้แต่งนิทานสำหรับเด็กที่มีตัวละคร
เป็นสัตว์ โดยแบ่งเป็น 3 ชนิด ได้แก่ สัตว์ที่มีบทบาทการกระทำอย่างคน และสัตว์ที่มี
ความเป็นอยู่และความนึกคิดตามธรรมชาติของสัตว์ เรื่องอ่านเล่นสมัยใหม่สำหรับเด็กเล็ก
ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ หรือที่มีตัวละครเป็นสัตว์ มีทั้งที่แต่งเป็นเรื่อง ๆ ไป และแต่งออกมา
เป็นหนังสือชุด ตัวเอกส่วนใหญ่มีบทบาทที่ค่อนข้างซุกซน แต่เด็ก ๆ ชอบมาก และส่วนใหญ่
มีลักษณะเป็นหนังสือภาพ เช่น The Ugly Duckling (ลูกเป็ดขี้เหร่) เขียนโดยฮันส์ คริสเตียน
แอนเดอร์เซน

ในการศึกษาเรื่องประเภทของนิทานนี้ ขอแบ่งประเภตนิทานในสภาพปัจจุบัน
ออกเป็น 8 ประเภทด้วยกันคือ

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย

4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ ที่มีสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง
7. นิทานให้ความรู้เฉพาะในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เช่น นิทานเรื่องยาเสพติด โรคเอดส์และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

3.4 หลักการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก

นิทาน คือ เรื่องราว ซึ่งมีจุดประสงค์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ตลอดจนต้องการสอดแทรกความรู้ แนวคิด คุณธรรมจริยธรรม ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของลักษณะนิทานที่ดีและการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก โดยควรมุ่งศึกษาถึงเรื่องวิธีการเลือกนิทานที่ดีให้สอดคล้องกับความสนใจ และพัฒนาการตามวัยของเด็กเป็นสำคัญ

ลักษณะของนิทานที่ดี

1. ดำเนินเรื่องสนุกสนาน น่าสนใจ ชวนติดตาม
2. เนื้อเรื่องให้ความรู้ แนวคิด หรือคติธรรมแก่เด็ก
3. ดำเนินเรื่องมีจำนวนตัวละครไม่มากนัก ทุกตัวมีบทบาทในการดำเนินเรื่อง
4. ภาพประกอบสวยงาม สอดคล้องกับตัวละครและเนื้อเรื่อง
5. ใช้ภาษาง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยของเด็ก
6. รูปเล่มแข็งแรง ทนทาน

ในเรื่องหลักการเลือกนิทานให้เหมาะสมกับเด็กนั้นได้มีผู้ให้ทรรศนะในเรื่องนี้ไว้หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ ดังนี้คือ

ฉวีวรรณ กินาวงศ์ (2526 : 126) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ว่า

1. เป็นเรื่องง่าย แต่มีความสมบูรณ์ในตัว เน้นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้บ้าง อาจสอดแทรกเกร็ดที่ชวนให้เด็กสงสัยว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป เพื่อให้เรื่องมีรสชาติ ตื่นเต้น
2. เป็นเรื่องที่เด็กมีความสนใจอาจจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตเด็ก และสัตว์ต่างๆ
3. ควรมีบทสนทนามาก ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องเป็นความเรียงได้ดี และภาษาที่ใช้ต้องสละสลวยเหมาะสมกับวัยเด็ก
4. มีการกล่าวซ้ำคำหรือป ระโยค วลี เพื่อเด็กจะจำได้ง่ายและรวดเร็ว
5. ควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นภายในครอบครัว และเรื่องที่เกี่ยวพันกับชีวิตประจำวันของเด็ก
6. เนื้อเรื่องถึงจุดสุดยอดง่ายและน่าพึงพอใจเมื่อเล่าจบเด็กมีความสุขมีคติสอนใจ

7. ในเนื้อเรื่องควรมีตัวละครที่เด็กสามารถสมมติเป็นตัวเองได้ และชื่อของตัวละครควรเป็นภาษาไทย เป็นชื่อง่าย ๆ ที่เด็กเข้าใจความหมายได้

8. เนื้อเรื่องควรสอดแทรกคติธรรมสอนตัวละครให้มีมารยาทให้เป็นเด็กดี อบรมเด็กให้รู้ว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

พรจันทร์ จันทวิมล (2529 : 103 -105) ผู้ซึ่งทำงานใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัย มาตลอด และเป็นนักแต่งนิทาน และนักเล่านิทานสำหรับเด็ก ได้กล่าวถึงการเลือกนิทานสำหรับเด็ก ไว้ดังนี้

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่สมบูรณ์เห็นเหตุการณ์อย่างเดียวให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องได้
2. มีการเดินเรื่องได้อย่างรวดเร็ว
3. ตัวละครน้อย มีลักษณะเด่นที่จำได้ง่าย เด็กอาจสมมติตัวแทนได้
4. มีบทสนทนามาก ๆ เพราะเด็กส่วนมากไม่สามารถฟังเรื่องที่เป็นความเรียงได้ดี
5. ใช้ภาษาง่าย ๆ ประโยคสั้นการกล่าวคำซ้ำ หรือคำสัมผัสจะช่วยให้เด็กจดจำได้ง่ายและรวดเร็ว
6. สร้างความรู้สึก ความพอใจให้กับผู้ฟัง
7. เป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กเช่นครอบครัวสัตว์เลี้ยงหรือเรื่องที่เด็กจะจินตนาการตามความยาวไม่เกิน 15 นาที

อารมณ สุวรรณपाल (2532 : 472 - 474) ได้ให้แนวคิดในการเลือกเรื่องราวหรือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กว่าต้องพิจารณาสิ่งที่สำคัญหลายประการ คือ

1. เป็นเรื่องง่าย ๆ ดำเนินเรื่องที่มีจุดเด่นของเรื่องจุดเดียว เพื่อสะดวกที่จะให้เด็กได้จับประเด็นของเรื่องโดยไม่ยากนัก
2. มีบทสนทนาบ้าง
3. ใช้คำซ้ำ ๆ คำคล้องจอง และประโยคสั้น ๆ ที่เด็กจำได้ง่าย ๆ
4. ภาษาที่ใช้ควรเป็นภาษาที่ดึงดูดความสนใจเด็กและใช้ภาษาที่ถูกต้อง
5. เหตุการณ์ของเรื่องควรเป็นเหตุการณ์ที่ใกล้ตัวเด็ก และเรื่องที่คิดคำนึงถึงตามจินตนาการ
6. จุดเด่นของเรื่องควรง่ายและเป็นที่น่าสนใจของเด็ก
7. ตัวละครเด่นควรมีเพียงตัวเดียว ถ้ามีตัวละครหลายตัวจะทำให้เด็กงง
8. ถ้ามีเรื่องของศาสนา วัฒนธรรม และเชื้อชาติ ควรเป็นเรื่องที่ใช้ภาพพจน์ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับท้องถิ่น

จากแนวคิดการเลือกนิทานดังกล่าวข้างต้น การเลือกนิทานที่เหมาะสมกับเด็ก นั้น มุ่งเน้นไปที่เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่ง่าย ๆ แต่มีความสมบูรณ์ เป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก ตัวละครมีไม่มากนักแต่มีลักษณะเด่นที่เด็กเห็นและจดจำได้ง่าย ทั้งที่การดำเนินเรื่องควรเน้นที่ บทสนทนามากกว่าเขียนนอกจากนี้การเลือกนิทานให้กับเด็กจะต้องคำนึงถึงเรื่องวัยของเด็กด้วย

วิลเลียม เวย์น (2525 : 71) ได้กล่าวถึงระดับอายุและเรื่องที่เด็กสนใจในแต่ละวัยไว้ดังนี้

1. อายุ 1-2 ขวบ ชอบฟังเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเองเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวเด็กเอง เกี่ยวกับชีวิตประจำวันสั้น ๆ ง่าย ๆ เช่น เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว พ่อแม่ พี่ น้อง สัตว์เลี้ยงในบ้าน
2. อายุ 3-4 ขวบยังชอบฟังเรื่องที่ใกล้ตัวหรือเรื่องในชีวิตจริงนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กระดับนี้ควรจะต้องอิงความจริงอยู่บ้าง
3. อายุ 4-5 ขวบ วัยนี้เป็นวัยที่เด็กอยากรู้อยากเห็น ต้องการที่จะรู้ว่าสิ่งนั้นสิ่งนี้มาจากไหน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นเช่นนี้ จึงไม่ใช่น้อย่างนั้นอย่างนั้น สิ่งนี้มีความเป็นมาอย่างไร เด็กวัยนี้เริ่มจะเข้าใจ ข้อแตกต่างระหว่างความจริงและเรื่องสมมติ นิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ ควรจะเป็นเรื่องสั้น เข้าใจง่าย มีตัวละครตัวเองเพียงตัวเดียว และตัวละครร่วมอีก 2-3 ตัวเป็นเรื่องที่ส่งเสริมจินตนาการและอิงความจริงอยู่บ้าง
4. อายุ 5-6 ขวบ วัยนี้เด็กเริ่มสนใจโลกความเป็นจริง แยกอดีตปัจจุบันได้รู้จักสิ่งแวดล้อมที่ห่างตัวมากขึ้น เริ่มเข้าใจตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อม ไม่ใช่เป็นศูนย์กลางของทุกสิ่งทุกอย่างเช่นแต่ก่อน เนื้อหาของเรื่องที่เล่าควรเป็นสิ่งที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาด้วย จะเป็นเรื่องจริงในปัจจุบันหรือเป็นเรื่องประเภทวีรบุรุษทั้งหลายก็ได้

เกริก ยุ้นพันธ์ (2538 : 58 - 50) กล่าวถึงนิทานที่เด็กสนใจสามารถแบ่งได้ตามความต้องการ และตามพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. เด็กวัยแรกเกิดถึง 2 ขวบเด็กวัยนี้สนใจนิทานที่มีเรื่องสั้น ๆ หรือนิทานที่กล่าวถึง ถ้อยคำเป็นคำ ๆ พร้อมภาพประกอบที่มีสีสัน เด็กวัยนี้มีพัฒนาการสามารถใช้มือคว้าจับสิ่งของได้เป็นเบื้องต้น ดังนั้นเริ่มแรกจึงควรมีของเล่นที่ทำจากผ้า หรือพลาสติกที่ปราศจากสารพิษให้เขาจับเล่นนอกจากนิทานที่มีคำพูดเป็นคำ ๆ แล้ว เด็กในวัยนี้เพลงกล่อมเด็กถือว่ามีความสำคัญต่อเขามาก และภาพที่มีสีสันสดใส ควรนำมาให้เด็กได้ดูเป็นครั้งคราว
2. เด็กวัยระหว่าง 2 ถึง 4 ปีเด็กวัยนี้จะสนใจคำพูดที่มีถ้อยคำคล้องจองชอบซักถามเพราะความใคร่รู้ใคร่เห็น และชอบให้พี่เลี้ยงหรือพ่อแม่ร้องเพลง หรือท่องคำคล้องจองให้เขาฟัง หรือส่วนใหญ่จะเป็นเพลงกล่อมเด็กและตัวของเขาก็จะนั่งฟังจน มั่นใจ และในที่สุดเขาจะร้องตาม หรือเล่นกับตุ๊กตาของเขาเด็กจะจำคำลงท้ายของแต่ละประโยคของคำคล้องจองโดยออกเสียงตามหรือเปล่งเสียงร้องตามด้วยเป็นคำ ๆ นิทานเรื่องยายกะตา เด็กจะชอบมาก

และ ชอบเรื่องเล่าที่มีคำคล้องจองสัมพันธ์กัน เช่น ยายกะตา ปลุกถั่วปลุกงาให้หลานเฝ้าหลาน ไม่เฝ้า เอาแต่ปั้นวุ้นปั้นควาย อีกาก็เลยมากินถั่วกินงาของตากะยาย ยายมายายตา ตามาตามตี หลานคนดีก็เลยร้องไห้แง ๆ เป็นต้น นิทานสำหรับเด็กวัยนี้ก่อนนอนก็มีความสำคัญมาก นิทานที่ใช้เล่าจะเป็นเรื่องเดิมซ้ำแล้ว ซ้ำอีกของทุก ๆ คืน และคืนละหลาย ๆ ครั้งในเรื่องเดียวกัน โดยเนื้อหาจะต้องคงเดิมเพียงแต่เพิ่มรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้เรื่องสนุกตามสถานการณ์แต่ละวันเท่านั้น

3. เด็กอายุระหว่าง 4 – 6 ปีเด็กวัยนี้จะให้ความสนใจเกี่ยวกับตัวเองน้อยลง และหันมา สนใจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวของเขามากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กในวัยนี้ยังเป็น ระยะสั้น ๆ เท่านั้น คำกล่อมที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก เด็กยังชื่นชอบอยู่ คำทายที่ ประลองปัญญาเด็กจะชอบมากด้วย เช่น หนูมีกับหนูมา หนุมากับหนูมี หนูมีมีตุ๊กตาหมา หนุมามีตุ๊กตาหมี นอกจากนี้เด็กวัยนี้ยังจะชอบนิทานที่มี ตัวเดินเรื่อง หรือตัวเอกของเรื่อง เป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดคุยกับหนูน้อยหมวกแดง เป็นต้น

ฉวีวรรณ กิनावงศ์ (2526 : 103 - 104) กล่าวว่า ครูและผู้ใหญ่จะต้องเลือก หนังสือนิทานที่ เห็นว่าดี และเหมาะสมกับเด็กและมีประโยชน์มาให้เด็กอ่าน หนังสือนิทาน ที่จะนำมาให้เด็กอ่านนั้นควรมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. รูปภาพจะต้องครบถ้วนไม่ตัดขาดหายไป
2. เป็นหนังสือที่มีภาพเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กรู้จักและเคยเห็นทั่ว ๆ ไป
3. สีสันของภาพต้องสวยงามดึงดูดใจเพราะเด็ก ๆ ชอบรูปภาพที่มีสีสันสวยงามมากกว่าภาพขาวดำและภาพควรเป็นสีที่ชัดเจนไม่พร่ามัวเลอะเทอะ เพราะรูปภาพจะช่วยให้เด็ก เข้าใจเรื่องราวได้ดีขึ้น
4. ภาพประกอบดูแล้วมีชีวิตจิตใจเหมือนความเป็นจริงเหมาะสมกับเรื่องและ ถูกสัดส่วน เช่น หน้าตาน่ารัก สวยงามไม่พิการหัวโต ตัวเล็ก ฯลฯ
5. รูปเล่มเปิดออกอ่านได้เต็มที่ และสันหนังสือควรหุ้มด้วยผ้า กระดาษที่ใช้ เขียนไม่ควรเป็นกระดาษมัน และไม่ควรเจาะกระดาษจนสะท้อนแสงได้
6. ปกหนังสือไม่ควรห่อปก เพราะต้องการจะให้เด็กได้ดูรูปภาพหน้าปก เพื่อจะทราบ ได้ว่าเป็นเรื่องอะไร
7. ควรเลือกหนังสือนิทานที่มีตัวอักษรโตพอสมควรไม่ใหญ่มาก หรือ เล็กเกินไป ตัวอักษรและภาษาจะต้องเขียนอย่างถูกต้อง เพื่อเด็กจะได้เอาแบบอย่างและเข้าใจ ได้ง่าย ช่องว่างระหว่างบรรทัดจะต้องมีขนาดพอดี ริมกระดาษเว้นไว้ประมาณ 1 นิ้ว
8. หนังสือนิทานควรจัดไว้ที่มุมหนังสือ มีชั้นและกระเป๋ ผืนสำหรับวาง หนังสือ

เรื่องและนิทานที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก

1. เป็นเรื่องที่หวาดเสียวน่ากลัวอย่างไม่มีเหตุผล เช่น เรื่องเกี่ยวกับภูตผี
2. เรื่องที่เกี่ยวกับการรักใคร่ การหนีตามกันของหนุ่มสาว
3. เรื่องเกี่ยวกับการพลัดพรากจากพ่อแม่ และการถูกทอดทิ้ง
4. เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อกับความโหดร้ายทารุณ มีการลงโทษอย่างรุนแรงเกินไป

มีการลงโทษอย่างเหมาะสมกับความรู้สึกของเด็ก และมีเหตุผลในการลงโทษนั้น และควรมีการให้อภัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้เห็นว่าความยุติธรรมยังมีในโลก

5. เรื่องที่ผู้เล่า (ครูและผู้ใหญ่ ไม่ถนัดที่จะเล่าจะทำให้เด็กมีเจตคติที่ไม่ดีได้

6. เรื่องที่สอดแทรกศีลธรรมมากเกินไปจนเกินไปจนเด็กเบื่อ

การปฏิบัติกิจกรรมหลังการอ่านนิทานจบเลือกทำกิจกรรมต่อเนื่องจากการอ่าน

นิทานดังนี้

1. กิจกรรมภาษา
 - 1.1 ตั้งชื่อเรื่องนิทานที่อ่าน
 - 1.2 ร้องเพลงเกี่ยวกับตัวละคร
 - 1.3 ถาม-ตอบ-ทายปัญหา จากเรื่องที่อ่าน
 - 1.4 ให้เด็กแต่งนิทานขึ้นใหม่โดยใช้ตัวละครชุดเดิม
 - 1.5 ให้เด็กแต่งนิทานต่อเนื่องจากเรื่องเดิมที่อ่าน
 - 1.6 อภิปรายเกี่ยวกับ บทบาทของตัวละครในนิทาน
 - 1.7 ประมวลการเล่านิทานจากเรื่องที่อ่านไป
 - 1.8 ให้เด็กเล่านิทานต่อเนื่องกันคนละตอน
2. กิจกรรมการแสดงละคร
 - 2.1 ให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติตามเรื่องราวของนิทานที่ได้อ่านมาแล้ว
 - 2.2 ให้เด็กแสดงบทบาทสมมุติ เหตุการณ์ตอนใดตอนหนึ่งในนิทาน
 - 2.3 ให้เด็กแสดงละครใบ้จากสั้น ๆ
 - 2.4 ให้เด็กแสดงละครพูด
3. กิจกรรมศิลปะ
 - 3.1 วาดภาพ – ระบายสี
 - 3.2 ต่อเติมภาพตัวละครให้สมบูรณ์
 - 3.3 ปั้น – ฉีก – ปะ ตัวละครในนิทาน
 - 3.4 งานศิลปะประดิษฐ์ตัวละครในนิทาน

ดังนั้นอาจจะกล่าวได้ว่า เด็กจะมีความสนใจในนิทานแตกต่างกันตามวัย กล่าวคือ เด็กวัยแรกเกิดถึง 2 ปี สนใจฟังนิทานเรื่องสั้น ๆ เป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก มีภาพประกอบที่มีสีสันสดใส ดึงดูดความสนใจของเด็ก ลักษณะของนิทานอาจเป็นรูปเล่ม หรือ ของเล่น ที่ทำด้วยผ้า และพลาสติกที่ปราศจากสารพิษ ส่วนเด็กวัย 2 ถึง 4 ปี ลักษณะของนิทานที่เด็กสนใจ ยังคงเป็นเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัวเด็กหรือเรื่องราวในชีวิตจริง มีตัวละครเพียง 2 - 3 ตัว เนื้อเรื่องส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และจินตนาการมีการใช้ภาษา ในการดำเนินเรื่องมากขึ้น เช่น คำกลอน หรือคำคล้องจอง ส่วนเด็กวัย 4 - 6 ปี สนใจ สิ่งแวดล้อมรอบตัวมากขึ้น ทั้งโลกของความเป็นจริงและสิ่งสมมุติ ดังนั้นนิทานที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยนี้ควรเป็นนิทานที่ช่วยส่งเสริมความสนใจของเด็ก สำหรับหลักการเลือกหนังสือนิทานให้เหมาะสมกับเด็ก นิทานประกอบภาพเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดีซึ่งครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.5 ความสำคัญของการใช้นิทานประกอบภาพ

ความสำคัญของภาพประกอบเด็กชอบอ่านหนังสือด้วยภาพมากกว่าด้วยตัวหนังสือ "ภาพ" จึงเป็นหัวใจของหนังสือสำหรับเด็ก ภาพประกอบในหนังสือสำหรับเด็ก จะทำหน้าที่สร้างภาพพจน์ในใจของเด็ก ช่วยให้เด็กเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น เพราะภาพสามารถอธิบายเรื่องได้ดีกว่าตัวหนังสือ ภาพประกอบหนังสือมีบทบาทดังนี้

1. ภาพช่วยเสริมเนื้อหาสาระและเรื่องราว ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้อย่างรวดเร็ว ไม่ผิดพลาด และยังเป็นตัวแทนหรือภาพจำลองของเนื้อหาสาระเกี่ยวกับสิ่งของสถานที่ ระบบการทำงานของเครื่องยนต์กลไก เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัว หรือผู้อ่านไม่มีโอกาส ได้เห็น สัมผัส หรือมองเห็นได้ด้วยตา
2. ภาพช่วยดึงดูดใจ ความน่าสนใจเบื้องต้นของภาพประกอบหนังสือจะต้องมีคุณภาพ ทั้งในด้านความสวยงาม ความถูกต้อง ความชัดเจน และมีรายละเอียดของภาพหรือเนื้อหาในภาพสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่จะช่วยส่งเสริมความเข้าใจเรื่องอ่านได้อย่างถูกต้องมากขึ้น
3. ภาพช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ภาพประกอบที่ผู้วาดภาพใช้สี เส้น แสง และเงาสวยงามสะท้อนจากเหตุการณ์ และอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครประกอบกับบรรยายด้วยท่วงทำนองที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์สอดคล้องกับภาพ ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตาม ชื่นชมในความงามอ่อนช้อยของเส้น แสงและสีสันทำให้เกิดจินตนาการลึกซึ้งและกว้างไกลยิ่งขึ้น
4. ภาพช่วยสนองจุดมุ่งหมายเฉพาะ หนังสือสำหรับเด็กเล็กบางเล่ม ผู้แต่งอาจใช้ภาพประกอบชักชวนผู้อ่านให้มีส่วนร่วมในเรื่อง เช่น ให้หาว่ามีสัตว์อะไรในภาพ และมีคำเฉลยในหน้าถัดไป เป็นต้น จุดมุ่งหมายเฉพาะที่อาจจะใช้ภาพเป็นเครื่องมือเช่น เพื่อล้อเลียน เสียดสี เปรียบเทียบ สรุป อภิปราย ขยายความคิดให้กว้างไกล เป็นต้น

การเขียนนิทานประกอบภาพ มีหลักในการเขียนดังนี้

1. คำโครงเรื่อง สำหรับเด็กต้องไม่ซับซ้อน มีแนวคิดหรือแก่นของเรื่อง (Theme) ที่เด่นชัด จับใจความได้ง่าย ไม่เกินกำลังปัญญาของเด็ก ตัวละครควรอยู่ในวัยใกล้เคียงกับผู้อ่าน การวางโครงเรื่องต้องติดต่อกันเป็นเรื่องราว มีเหตุผลเป็นไปตามธรรมชาติ มีความสัมพันธ์กับพื้นฐานประสบการณ์ของเด็ก มีเงื่อนไขบางตอนที่ตลกขบขัน แสดงถึงความสำเร็จ ความสุข สมหวัง มีชื่อเรื่องกะทัดรัด เข้าใจง่าย และมีการดำเนินเรื่องที่กระตุ้นอารมณ์ สร้างความสนุกสนาน

2. วิธีการเขียน นักเขียนต้องมีความสามารถในการเขียนให้สนุก ใช้ถ้อยคำ สละสลวย อ่านเข้าใจง่าย เป็นภาษาที่นิยมใช้กันในสังคม ตรงกับลักษณะบุคลิกตัวละคร คงเส้นคงวา ตรงตามสมัยของเรื่อง และเรียบเรียงได้เหมาะสม สะกดการันต์ถูกต้องตามหลัก ภาษา ทั้งการใช้ภาษาในร้อยแก้วและร้อยกรอง อาจใช้การดำเนินเรื่องแบบเล่าเรื่อง หรือให้ตัวละครสนทนากัน แต่ต้องเป็นบทสนทนาสั้นๆ อาจมีการพรรณนาสลับบ้างก็ได้ แต่ต้องดำเนินเรื่องรวดเร็ว ข้อที่สำคัญ คือ ต้องมีภาพประกอบเรื่อง โดยภาพและเรื่องต้องอยู่ในหน้าเดียวกัน

3. ภาพประกอบ ภาพประกอบที่ดีจะต้อง เป็นภาพที่ตรงเรื่อง สามารถเล่าเรื่องได้ดี ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามได้ เป็นภาพไม่ซับซ้อน ดูแล้วเข้าใจง่าย เป็นภาพที่เขียนได้ สวยงามตรงตามลักษณะของตัวละคร ตรงตามฉาก ตรงตามสถานที่และท้องเรื่อง ถูกต้องในเรื่องขนาดและสัดส่วนของภาพ และเป็นภาพที่ให้ชีวิต มีความรู้สึกและความเคลื่อนไหว

4. รูปเล่มและเทคนิคการพิมพ์ เด็กชอบหนังสือที่มีปกสีสวยสด ชอบปกแข็งมากกว่า ปกอ่อน และชอบปกมันๆ ที่เคลือบน้ำยาเงา มากกว่าปกหนังสือพิมพ์สีเดียว หรือพิมพ์หลายสี แต่ไม่เคลือบเงา การจัดหน้าหนังสือดูโปร่งตา ภาพกับตัวอักษรไม่ทับกัน และชื่อเรื่องดึงดูดความสนใจของเด็กก่อนที่จะเย็บเล่ม จะต้องมีการตรวจสอบตัวสะกดของต้นฉบับให้ถูกต้อง พิมพ์ตัวอักษรและภาพประกอบได้ชัดเจน มีสีสันทันตึงงาม และดึงดูดความสนใจ ขนาดและรูปร่างของหนังสือควรขึ้นอยู่กับความสนใจและความง่ายในการหยิบฉวยของเด็ก เด็กชอบหนังสือที่พิมพ์ด้วยกระดาษที่มีคุณภาพดี ค่อนข้างแข็ง และเป็นกระดาษสีขาว วัสดุที่ใช้ในการเย็บเล่มต้องทนทานและต้องเย็บด้วยความประณีต เพื่อจะได้ทนทานต่อการหยิบถือของเด็ก

จากสิ่งที่กล่าวมาพบว่า เด็ก ๆ อ่านหนังสือมีจุดประสงค์หลายอย่าง โดยทั่วไปเด็กอ่านหนังสือเพราะความอยากรู้ อยากเห็นตามธรรมชาติของเด็ก ซึ่งมักสนใจใคร่รู้ ความเป็นไปของสิ่งรอบๆ ตัว เพื่อทราบเรื่องราวและเหตุการณ์ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อช่วยในการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่นด้วยดี ปัจจุบันเด็ก ๆ สามารถเลือกนิทานได้อย่างกว้างขวาง การจะเลือกนิทานให้กับเด็ก ๆ สักเรื่อง ควรต้องศึกษาว่าเรื่องประเภทใดอ่านแล้วเด็กสนุกและชื่นชอบ หรือเด็กอ่านอะไรจึงจะสนุกไม่ใช่คิดแต่เพียงว่าเด็กควรอ่านอะไรเท่านั้น

เพราะบางครั้งเรื่องที่คิดว่าเด็กควรอ่าน อาจไม่ถูกใจเด็กก็ได้ สิ่งที่น่าสนใจที่คุณพ่อคุณแม่ และคุณครู ควรให้ความสำคัญในการเลือกหนังสือนิทานสำหรับเด็ก นิทานดี ๆ สำหรับเด็กเพื่อ เขาจะได้ฟัง อ่าน และศึกษาความเปลี่ยนแปลงของโลก และชีวิตด้วยตัวของเขาเอง เนื่องจาก ระยะเวลาเด็กเป็นระยะเริ่มเรียนรู้ การวางรากฐานจำเป็นจะต้องได้รับตัวอย่างที่ดี นิทานจึงเป็นสิ่งที่ มีความจำเป็น และมี บทบาทต่อการพัฒนาเด็กให้เจริญงอกงามทั้งด้านจิตใจ สติปัญญา ความรู้และจินตนาการ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้ความ บันเทิง หล่อหลอมจิตใจของเด็ก นิทานเป็นสื่อในการให้ประสบการณ์ที่ดีแก่เด็ก ๆ

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นิทานประกอบภาพ มีงานวิจัยทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศดังนี้

มาลา ชูเชิด (2539 : 40) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้านเข้าใจในการอ่านของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่าความเข้าใจ ในการอ่าน ของนักเรียนจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอน ปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางจากการใช้แบบ ฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึก ความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นงลักษณ์ คำยิ่ง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน และ ความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดย ใช้กิจกรรม การเล่านิทาน ปริศนาคำทาย และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบปริศนาคำทายมีความเข้าใจในการอ่านสูง กว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ปริศนาคำทาย และกิจกรรมตาม คู่มือครูมีความสามารถในการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่ เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบเล่านิทานมีความสามารถในการเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน คำใหม่ โดยใช้กิจกรรมแบบคู่มือครู

ดวงใจ วรรณสังข์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษา ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้ชุด การสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย โดยศึกษากับเด็กนักเรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ อายุ 4 - 6 ปี จำนวน 6 คน ที่มีความจำสับสนในตัวพยัญชนะไทยที่คล้ายคลึงกัน ทดลองสอน ด้วยชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทย ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของชุด

การสอนเป็น 95.33 /82.00 ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานประกอบภาพพยัญชนะไทยอยู่ในระดับดี ความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนสอน มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คลอร์ และโรเบิร์ต (Clare and Robert . 1978 : 156) ศึกษาผลของการใช้นิทานประกอบภาพมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นและแสดงบทบาทสมมุติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน โดยให้เด็กฟังนิทานแล้วเลียนแบบท่าทางสัตว์ในนิทาน แล้ววัดทัศนคติของเด็กผลการทดลองพบว่า เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ การวัดทัศนคติ มีความมั่นคงเพราะหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์วัดผลอีกได้ผลเช่นเดิมแสดงว่านิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม และทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ มีขั้นตอนการดำเนินงาน
ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการสร้างเครื่องมือ
3. การดำเนินการทดลอง
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับ
สติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง
กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับ
สติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัด
ราษฎร์ศรัทธาธรรม สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยการเลือกแบบเจาะจง
จำนวน 6 คน โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 คัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียน
รู้ของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคำถาม 50 ข้อ ประเมินคุณลักษณะปัญหาของเด็ก 5 ด้าน
คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลา ทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน ของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู
ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้สำรวจ
ปัญหาในการเรียนรู้ 2 ด้าน คือ ด้านการอ่าน 20 ข้อ ด้านการเขียนสะกดคำ 30 ข้อ

ขั้นที่ 3 ทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดทักษะการอ่าน
เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 4 ตอน คือ ทดสอบการอ่านคำ ทดสอบการ
อ่านประโยค ทดสอบการอ่านข้อความ ทดสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 4 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก โดยนักจิตวิทยา
เพื่อตรวจสอบความสามารถทางด้านสติปัญญา เด็กจะต้องมีระดับสติปัญญา 90 ขึ้นไป

เมื่อได้ข้อมูลทั้ง 4 ขั้น แล้วนำข้อมูลมาสรุป เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มี
ปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจำนวน 6 คน เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. หนังสือนิทานประกอบภาพ
2. แผนการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างและหาคุณภาพของหนังสือนิทานประกอบภาพ ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยชั้นประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
 - 1.2 การคัดเลือกคำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างนิทานประกอบภาพ
 - 1.3 ศึกษาเทคนิคการเขียนหนังสือนิทานประกอบภาพ
 - 1.4 สร้างนิทานประกอบภาพโดยใช้คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวันและสอดคล้อง

คุณธรรม จำนวน 6 เล่ม

1.5 นำนิทานประกอบภาพที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนนิทานประกอบภาพ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปให้เด็กปกติและเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอ่าน เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข

2. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการสอนที่ใช้นิทานประกอบภาพ ดำเนินการดังนี้

- 2.1 สร้างแผนการสอนที่ใช้นิทานประกอบภาพ จำนวน 30 แผน
- 2.2 นำแผนการสอนที่ใช้นิทานประกอบภาพ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบวิธีการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อปรับปรุงแก้ไข
- 2.3 นำแผนการสอนที่ใช้นิทานประกอบภาพมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 นำแผนการสอนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมพิจารณาแก้ไขก่อนจะนำไปสอนจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหนังสือการวัดผลและการประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระทรวงศึกษาธิการ

3.2 ศึกษาจุดประสงค์ของหลักสูตรการสอนภาษาไทย สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

3.3 สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดแบบทดสอบ 6 ชุด ดังนี้

- ชุดที่ 1 เขียนโยงเส้นประโยคคำตอบกับภาพ จำนวน 5 ข้อ
- ชุดที่ 2 การตอบคำถามแบบปรนัย จำนวน 5 ข้อ
- ชุดที่ 3 การตั้งคำถาม
- ชุดที่ 4 การเรียงลำดับเหตุการณ์
- ชุดที่ 5 การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
- ชุดที่ 6 การเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของเด็ก

3.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนภาษาไทย ด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ด้านการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ไปทดสอบกับเด็กปกติ และเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง เพื่อข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข และหาความเที่ยงตรงของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

3.5 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความไปใช้ทดลองจริง

เกณฑ์การตรวจและการให้คะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความ
ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การให้คะแนนประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. เขียนโยงเส้นประโยคคำตอบกับภาพ จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
2. การตอบคำถามแบบปรนัย จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
3. การเขียนประโยคคำถาม จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
4. การเรียงลำดับเหตุการณ์ จำนวน 5 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน
5. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง 10 คะแนน

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
1 เขียนชื่อตัวละครครบ	1 คะแนน
2 บอกสถานที่เกิดเหตุการณ์ถูกต้อง	1 คะแนน
3 บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ครบว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร	2 คะแนน (เหตุการณ์ละ 2 คะแนน)
4 บอกผลของเหตุการณ์ได้ถูกต้อง	1 คะแนน
5 บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่อ่าน	1 คะแนน

6. การเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของเด็ก 10 คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
การอ่านจับใจความ โดย การเล่าเรื่องที่อ่าน	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงถูกต้อง - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ถูกต้อง - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องถูกต้อง - สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ชัดเจน - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ไม่ครบ - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องไม่ครบ - สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ไม่ครบ	- ไม่มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ออกเสียง - ไม่สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ - ไม่สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง - ไม่สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้

เกณฑ์การประเมินผล

หลังจากได้คะแนนการประเมินความสามารถทั้งหมด มารวมกันนำคะแนนมาประเมินผลโดยใช้เกณฑ์การประเมินผลดังนี้

ระดับคะแนน 31-40 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับดีมาก

ระดับคะแนน 21-30 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับดี

ระดับคะแนน 11-20 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับพอใช้

ระดับคะแนน 0-10 หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับปรับปรุง

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 249) ดังนี้

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	T ₁	X	T ₂

E แทน กลุ่มทดลอง

T₁ แทน การทดสอบก่อนทดลอง (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความเรื่องที่อ่าน

X แทน การสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประกอบภาพ

T₂ แทน การทดสอบหลังทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความเรื่องที่อ่าน

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งหมด 30 ครั้ง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงรายละเอียดครูประจำชั้น

1.2 ผู้วิจัยทำการทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความเรื่องที่อ่านก่อนการทดลอง (Pre – test) เป็นรายบุคคล

2. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่ใช้นิทานประกอบภาพ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอน เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวมทั้งหมด 30 ครั้ง

3. ขั้นหลังการทดลอง

3.1 เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความเรื่องที่อ่านที่ผู้วิจัยสร้าง ทดสอบหลังการทดลอง (Post -test) เป็นรายบุคคล

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบความสามารถอ่านจับใจความมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้จากการใช้นิทานประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าความเบี่ยงเบนควอไทล์

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การทดสอบของ วิลคอกซัน (Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 – 96)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่ามัธยฐาน (Median) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 73)

$$\text{สูตร} \quad \text{Mdn.} = \frac{N + 1}{2}$$

เมื่อ Mdn. แทน ค่ามัธยฐาน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation) (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2544 : 57 - 58)

$$\text{สูตร} \quad \text{Q.D.} = \frac{Q_3 - Q_1}{2}$$

เมื่อ **Q.D.** แทน ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์

Q₁ แทน ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{1}{4}$ หรือ 25 % ($N / 4$)

Q₃ แทน ค่าที่ตำแหน่ง $\frac{3}{4}$ หรือ 75 % ($N / 4$) X 3

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรงตามแบบทดสอบและจุดประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตรดังนี้
(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ **IOC** แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับ
จุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา
ทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ ก่อนและหลัง
การสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซ์
(Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 – 96)

$$\text{สูตร } D = Y - X$$

เมื่อ **D** แทน ค่าความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่

X แทน คะแนนของการประเมินก่อนทำการทดลอง

Y แทน คะแนนของการประเมินหลังทำการทดลอง

หาความแตกต่างของข้อมูลแต่ละคู่กำกับด้วยเครื่องหมายบวกหรือลบ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาจัดลำดับจากน้อยไปหามาก โดยให้ค่าที่น้อยที่สุดอยู่ในอันดับที่ 1 (จัดอันดับโดยไม่คิดเครื่องหมาย) หาผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายบวก และผลรวมของอันดับที่มีเครื่องหมายลบ ค่าของผลรวมของอันดับที่มีค่าน้อยกว่าเป็นค่า T ที่จะทำการทดสอบคำนวณได้จากสูตร (นิภา ศรีไพโรจน์. 2533 : 91 – 96)

$$E(T) = \frac{N(N+1)}{4}$$

$$S(T) = \sqrt{\frac{N(N+1)(2N+1)}{24}}$$

เมื่อ	E(T)	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมอันดับที่น้อยกว่า
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	S(T)	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความ ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอเป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงาน ตามจุดมุ่งหมาย และสมมุติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ

การศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ

การศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล จากการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบวัด ความสามารถในการอ่านจับใจความก่อนเรียนและ หลังเรียนจากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพมีค่ามัธยฐาน และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ ปรากฏดังมีรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ค่ามัธยฐาน และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้
นิทานประกอบภาพ ก่อนเรียนและหลังเรียน

นักเรียน(คนที่)	คะแนนความสามารถใน การอ่านจับใจความ ก่อนการทดลอง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	คะแนนความสามารถใน การอ่านจับใจความ หลังการทดลอง (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)	ผลต่าง ของคะแนน
1	22	37	15
2	21	35	14
3	15	31	16
4	22	32	11
5	18	36	18
6	28	37	9
Mdn	21.5	35.5	14.5
QD	2	2.5	2.5
ระดับ	ดี	ดีมาก	

จากตาราง 1 พบว่าคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหา
ทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ
ก่อนได้รับการทดลองการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ อยู่ระหว่าง 15 - 28 คะแนน
ค่ามัธยฐานเท่ากับ 21.5 และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 2 มีความสามารถในการอ่าน
จับใจความอยู่ในระดับ ดี หลังจากที่ได้รับการทดลองการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ
อยู่ระหว่าง 31-37 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 35.5 และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 2.5
มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับดีมาก

การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพใช้สถิติ The Wilcoxon Matched Pairs Signed - Ranks Test ปรากฏดังรายละเอียด ในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ

นักเรียน (คนที่)	คะแนน (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)		ผลต่าง ของคะแนน $D = y - x$	ลำดับที่ความ แตกต่าง	ลำดับต่างเครื่องหมาย	
	(x)	y			บวก	ลบ
1	22	37	15	4.0	+4.0	-0
2	21	35	14	3.0	+2.5	-0
3	15	31	16	5.0	+2.5	-0
4	22	32	11	2.0	+1.0	-0
5	18	36	18	6.0	+5.5	-0
6	28	37	9	1.0	+5.5	-0
T = 0*					T+ = +21	T- = -0

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ ก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการทดลอง นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนการทดลอง สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ว่าความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังได้รับการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพสูงขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่มุ่งศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้ นิทานประกอบภาพ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ และการเลือกใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม และมีคุณภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนสามารถสรุป เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์สูงสุดต่อเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ที่สามารถสรุปข้อมูลที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ก่อนและหลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ

สมมติฐานในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดราชวรীরสังฆารมย์ สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน มีระดับสติปัญญาปกติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนวัดราชวรীরสังฆารมย์ สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร โดยการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 6 คน โดยดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 คัดแยกเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โดยใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้ ของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วยคำถาม 5 ข้อ ประเมินคุณลักษณะปัญหาของเด็ก 5 ด้าน คือ ภาษา คณิตศาสตร์ เวลา ทิศทาง การเคลื่อนไหว และพฤติกรรม

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสำรวจปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน ของ ดร.ผดุง อารยะวิญญู ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้สำรวจ ปัญหาในการเรียน 2 ด้าน คือ ด้านการอ่าน 20 ข้อ ด้านการเขียนสะกดคำ 30 ข้อ

ขั้นที่ 3 ทดสอบนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้แบบทดสอบเพื่อวัดทักษะการอ่าน เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งเป็น 4 ตอน คือ ทดสอบการอ่านคำ ทดสอบ การอ่านประโยค ทดสอบการอ่านข้อความ ทดสอบความเข้าใจเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 4 สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และทดสอบทางจิตวิทยาคลินิก โดยนักจิตวิทยา เพื่อตรวจสอบความสามารถทางด้านสติปัญญา เด็กจะต้องมีระดับสติปัญญา 90 ขึ้นไป

เมื่อได้ข้อมูลทั้ง 4 ขั้น แล้วนำข้อมูลมาสรุป เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กที่มี ปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านจำนวน 6 คน เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. หนังสือนิทานประกอบภาพ
2. แผนการสอนโดยใช้นิทานประกอบภาพ
3. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการ ทดลองแบบ One Group Pretest - Posttest Design โดยดำเนินการทดลองใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 ใช้เวลาทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง เป็นเวลา 30 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการทดลองดังนี้

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความ ไปทดสอบกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความสามารถในการอ่านจับใจความที่จะทำการทดลอง โดยทำ การทดสอบ เป็นรายบุคคล บันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre - Test) เป็นรายบุคคล

2. ดำเนินการทดลองผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทาน ประกอบภาพ จำนวน 30 แผน กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง เป็นเวลา 30 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที และมีการทดสอบโดยใช้แบบฝึก

ระหว่างเรียนทุกหน่วยการเรียนรู้ บันทึกคะแนนไว้เป็นคะแนนระหว่างเรียน เพื่อประเมินความสามารถในการอ่านระหว่างเรียน

3. หลังการทดลองเมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบทดสอบความสามารถอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนการทดลอง มาทดสอบหลังการทดลอง (Post -test) โดยทำการทดสอบเป็นรายบุคคลบันทึกผลคะแนนการสอบไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการใช้尼ทานประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ และประเมินระดับความสามารถในการอ่านจับใจความ

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ก่อนและหลังการสอนโดยใช้尼ทานประกอบภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การทดสอบแบบวิลคอกซัน The Wilcoxon Matched Pairs Signed – Ranks Test ที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้尼ทานประกอบภาพ สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอน โดยใช้尼ทานประกอบภาพอยู่ในระดับดีมาก
2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หลังการสอน โดยใช้尼ทานประกอบภาพสูงขึ้น

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้尼ทานประกอบภาพ จากผลการศึกษาค้นคว้าผู้วิจัยขออภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้尼ทานประกอบภาพ ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน มีความสามารถในการอ่านจับใจความ จากการสอนอ่านโดยใช้尼ทานประกอบภาพ อยู่ในระดับดีมาก โดยมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 31 - 37 คะแนน ค่ามัธยฐานเท่ากับ 35.5 และค่าส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์เท่ากับ 2.5 การใช้

นิทานประกอบภาพช่วยแก้ปัญหาให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน เด็กเกิดความสนใจอยากอ่านเรื่องราวมากขึ้นเพราะนิทานเป็นสิ่งที่อยู่ในความสนใจ การใช้ภาพประกอบนิทานเป็นสิ่งที่เร้ากระตุ้นการรับรู้ทางสายตาทำให้เด็กอยากอ่านมากขึ้น และสนใจติดตามเรื่องราวจากนิทาน นักเรียนสามารถจดจำตัวละครในนิทาน ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านสามารถเล่าเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งทำให้สามารถแก้ปัญหาด้านการอ่านของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กสนใจอยากอ่านมากขึ้นตามทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคต์ ในการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองสิ่งเร้าของผู้เรียน และทฤษฎีการเสริมแรงของสกินเนอร์ ไชศรี วรธกวิธา (2524 : 19 – 20) ได้กล่าวถึงจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านว่า การอ่านเป็นกระบวนการวางเงื่อนไขอย่างหนึ่ง ซึ่งอาศัยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Association) เป็นหลักการอ่านต้องอาศัยการวางเงื่อนไขในทำนองดังกล่าวโดยตลอด และนักเรียนจะอ่านได้เร็ว ต่อเมื่อสิ่งที่อ่านมีความหมาย และเกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนโดยตรง และจากการศึกษาวิจัยของฮิลล์ (Hill, 1999) พบว่า การใช้วิธีให้เนื้อเรื่องที่มีความยาวบ้าง สั้นบ้างแตกต่างกัน แล้วให้เล่าเรื่องที่อ่านนั้นซ้ำ และถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องโดยตรงทำให้นักเรียนสามารถเล่าเรื่องได้ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพร วัฒนศิริ (2538 : 96) การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีที่ใช้กิจกรรม แผนภาพโครงเรื่องกับกิจกรรมภาพชุดแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 และทั้งสองวิธีทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้น สามารถสรุปเรื่องราวที่ได้อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราว การอ่านที่มองเห็นเป็นรูปธรรม มีสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ทางสายตาทำให้เด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้ด้านการอ่าน สนใจอ่านสามารถจดจำเรื่องราวสรุปเรื่องที่อ่านได้ดี จากการศึกษาวิจัยของ มาลา ชูเชิด (2539 : 40) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ด้านเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ ผลการศึกษาพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกด้านความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลาง จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพฝึกความเข้าใจในการอ่านกับการสอนปกติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้การใช้นิทานประกอบภาพเป็นสื่อในการกระตุ้น และเร้าความสนใจของเด็กทำให้เด็กมีความสนใจ อยากอ่าน และสามารถสรุปเรื่องราวได้ดี ดังที่ นงลักษณ์ คำยิ่ง (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรม การเล่านิทาน ปริศนาคำทาย และการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรม แบบปริศนา

คำท่าย มีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรม การเล่านิทาน ปริศนาคำท่าย และกิจกรรมตามคู่มือครู มีความสามารถในการอ่าน การเขียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบเล่านิทานมีความ สามารถในการอ่าน การเขียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมแบบคู่มือครู

นอกจากนี้ในการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพผู้วิจัยได้ทำการสอนตามลำดับ ขั้นตอนการสอนอ่าน จากการสอนอ่านคำยาก คำศัพท์ ความหมายของคำศัพท์ การอ่านประโยค การอ่านประโยคคำถาม คำตอบ การตอบคำถาม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การสรุปเรื่อง ตามแผนภูมิโครงเรื่อง โดยใช้ภาพประกอบการสอนอ่าน ซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้เด็ก สามารถสรุป และเล่าเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจได้

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการ เรียนรู้ จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพก่อนและหลังการทดลองผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยหลังการทดลองนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีความสามารถในการอ่านจับใจความ สูงกว่าก่อนการทดลองซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สกฤษณ์ เปลี่ยนกลาง (2541 : บทคัดย่อ) การศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการฝึกด้วย กิจกรรมการเขียนสรุปความ การทำแบบฝึกหัดและการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรม การเขียนสรุปความ การทำแบบฝึกหัด และการเขียน แผนภาพโครงเรื่อง มีความเข้าใจในการอ่านและความสนใจในการเรียนรู้ภาษาไทย แตกต่างกั นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คลอร์ และโรเบิร์ต (Clare and Robert. 1978 : 156) ศึกษาผลของการใช้นิทานประกอบภาพมีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่น และแสดงบทบาทสมมุติกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน โดยให้เด็กฟังนิทาน แล้วเลียนแบบท่าทางสัตว์ในนิทาน แล้ววัดทัศนคติของเด็กผลการทดลองพบว่า เด็กมีทัศนคติ ที่ดีต่อสัตว์ การวัดทัศนคติ มีความมั่นคงเพราะหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์วัดผลอีกได้ผลเช่นเดิม แสดงว่านิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม และทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก และสอดคล้องกับ งานวิจัยของ มาลี นรสิงห์ (2537 : บทคัดย่อ) ได้เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเรียนแบบร่วมมือ ระหว่างกลุ่มที่ใช้กิจกรรม การเขียน และไม่ใช้กิจกรรมการเขียน ผลการวิจัยพบว่า ความ สามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทยของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ความสามารถในการอ่านหลัง การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ มีความสามารถอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้นครู ผู้ปกครอง หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนสามารถนำการสอนอ่าน โดยใช้นิทานประกอบภาพ ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสรุปเรื่องราวได้ดี ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

2. การสอนอ่านโดยใช้นิทานประกอบภาพ การใช้ภาพประกอบเป็นการกระตุ้นความสนใจทำให้นักเรียนสนใจอยากอ่านเรื่องราว นักเรียนสามารถลำดับเรื่องราวเหตุการณ์สำคัญของเรื่องที่อ่านจากภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ในการประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ ควรประเมินหลังการสอนทันทีและแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ เพื่อให้กำลังใจนักเรียนในการอ่าน และนักเรียนได้รับทราบข้อบกพร่องอันจะทำให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องได้อย่างครอบคลุม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางให้ครูสามารถนำไปจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านเพื่อสรุปเรื่องราวได้ และส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของเด็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรนำการสอนอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประกอบภาพโดยนำไปบูรณาการในวิชาอื่นๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสรุปความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้นิทานประกอบภาพ กับวิธีสอนที่ใช้ข้อความ บทความต่างๆ

4. จากการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้นิทานประกอบภาพ พบว่า การเขียนสรุปความของนักเรียนทำได้ไม่ดีเท่ากับการเล่าเรื่องสรุปความของนักเรียน การศึกษาครั้งต่อไปควรจะทำการศึกษาความสามารถในการเขียนสรุปความโดยใช้นิทานประกอบภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ชัยชาญ. (2533). ผลการทดลองสอนการเปล่งเสียงสูง กลาง ต่ำ โดยวิธีอุปกรณ์การพูด “กนก 1” กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน พญาไท. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2528). จิตวิทยาการศึกษา. (ฉบับปรับปรุงใหม่). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2535). ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาในโรงเรียนประถม. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2535). สารที่เปลี่ยนแปลงของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2538). การเรียนการสอนภาษาไทยปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ : อรุณกาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2537) ความพร้อมในการเรียน”เอกสารชุดการอบรมบุคลากรการศึกษากระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อรุณกาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). บันทึกการตามเสด็จราชดำเนินกระแสราชดำรัสเรื่องปัญหาการใช้คำไทยในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทย. คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2539. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พริ้นท์ ดิงเฮาส์.
- เกริก ยุ้นพันธ์. (2538). การเล่านิทาน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ไชศรี วรรณกวีธา. (2524). การสอนอ่านภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หลักการ จัดลำดับขั้นการเรียนรู้. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรัสศรี กิจบัญญัติอนันต์. (2532). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียนคำ และทัศนคติต่อวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษากับการสอนแบบปกติ. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา บุญมีประเสริฐ. (2537). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนตามคู่มือครู. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- จิระประภา บุญนิตย์. (2526). *ช่วยเด็กให้ชอบอ่าน*. ภาคการอนุบาลศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ :
วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- จิรลักษณ์ จีรวินัย. (2544). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านออกเสียงของนักเรียนที่มี
ปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านที่ได้รับการสอนซ่อมเสริม โดยการสอนการเล่น
ปนเรียน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กินาวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก โครงการตำรามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พิษณุโลก*. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- (2533). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2527). *การทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ ฯ : บุรพาสาน.
- ชูศรี วงศ์วัฒน์. (2539). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ ฯ :
ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงใจ วรรณสังข์. (2541). *การศึกษาความสามารถในการจำพยัญชนะไทยของเด็กที่มี
ปัญหาทางการเรียนรู้จากการสอนโดยใช้ชุดการสอนนิทานภาพพยัญชนะไทย*.
ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นงลักษณ์ คำยิ่ง. (2541). *การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนคำใหม่โดยใช้กิจกรรมการ
เล่นนิทาน ปริศนาคำทายและการสอนตามคู่มือครู*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม.
(การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ ฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- นิภา ศรีไพโรจน์. (2533). *สถิติอนุพาราเมตริก*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ฯ : โอเดียนสโตร์.
- บันลือ พฤษะวัน. (2530). *อุปเทศการสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา แนวบูรณาการ
การสอน*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2532). *มิติใหม่ในการสอนอ่าน*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2543). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เบญจพร ปัญญาข. (2543). *คู่มือการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2535). *เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อ
ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการสอนความเข้าใจใน
การอ่าน 4 วิธี*. พัทลุง : ฝ่ายวิจัยและประเมินผลการศึกษา สปจ. พัทลุง.

- ประเทิน มหาจันทร์. (2523). เอกสารประกอบการสอนวิชาประถม 426 การสอนอ่านเบื้องต้น.
ชลบุรี : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน.
- (2530). การสอนอ่านเบื้องต้น. ม.ป.พ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประพนธ์ เรืองณรงค์. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- ประพีย์ อุ่นจิตต์. (2531). การเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่าน และเขียนพยัญชนะไทย
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสัมผัสและไม่สัมผัสพยัญชนะ
กับชื่อสัตว์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย . ถ่ายเอกสาร.
- ประมวญ คิตตินัน. (2536). จิตวิทยาการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ :
กรุงธนพัฒนา.
- (2542). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : P.A. Art & Printing
Co.,LTD.
- (2544). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แว่นแก้ว.
- (2546). วิธีสอนเด็กเรียนยาก. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แว่นแก้ว.
- พรจันทร์ จันทวิมล. (2529). การเล่านิทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน . กรุงเทพฯ :
รักลูก.
- ภิญญาพร นิตยะประภา. (2534). การผลิตหนังสือสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- มัลลิกา ภัคดีณรงค์. (2531). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน การเขียน และทัศนคติ
ต่อการเรียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดนครราชสีมา
ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษากับการสอนแบบปกติ. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- มาลา ชูเชิด. (2539). ผลการเรียนรู้ด้านความเข้าใจในการอ่านของชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จากการใช้แบบฝึกหัดรูปภาพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- มาลี นรสิงห์. (2537). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาไทย.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
ถ่ายเอกสาร.

- รัชนิวรรณ สวงโท. (2539). การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปแบบเส้นตรงประกอบการ์ตูนสี่
วิชาภาษาไทยเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสารล้วน
สายยศ และอังคณา สายยศ. (2528). หลักวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
ศึกษาพรจำกัด.
- วรรณิ ศิริสุนทร. (2539). เอกสารประกอบคำสอนวิชาการเล่านิทาน. กรุงเทพฯ :
ภาพพิมพ์ . ถ่ายเอกสาร.
- วรรณิ โสมประยูร. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพาณิชย์.
- วิไล เวียงวีระ. (2525). นิทานสำหรับเด็ก ให้เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียนเล่ม 2. กรุงเทพฯ :
ชมรมไทยอิสราเอล.
- ศศิธร วงศ์ชาลี. (2542). การศึกษาความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน
ภาษาไทยของ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา
กับการสอนตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2537). รายงานการวิจัยการสร้างแบบคัดแยกเด็กที่มีปัญหาทาง
การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- . (2538). เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้. สารานุกรมศึกษาศาสตร์. 14 : 21.
- สกุณา เปลียนกลาง. (2541). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจ
ในการเรียนภาษาไทยระหว่างนักเรียนชั้นประถมปีที่ 4 ที่ได้รับการฝึกด้วยกิจกรรม
การเขียนสรุปความ การทำแบบฝึกหัด และการเขียนแผนภูมิภาพโครงเรื่อง.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมพร วัฒนศิริ. (2538). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีสอนที่ใช้กิจกรรมแผนภาพโครงเรื่องกับกิจกรรม
ภาพชุด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สมพร มั่นตะสูตร . (2526). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต.
- สมบัติ มหาเรศ. (2523). เอกสารประกอบการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- สุขุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน. ครั้งที่ 2 ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรี
วิทยาลงกรณ์.*
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2527). *ภาษาไทย 5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- สายสุณี สกุลแก้ว. (2534). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- อรุณณี สานเสมา. (2536). *สัมฤทธิ์ผลด้านการอ่านจับใจความภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีทำนาย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.*
- อัญญา เชื้อทอง. (2546). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำยากของเด็กที่มีปัญหา
ทางการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.*
- อารมณ สุวรรณपाल. (2532). *เทคนิคในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย
เอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ปฐมวัย. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*
- อุไรลักษณ์ ชุ่มจิต. (2524). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 1 ที่สอนโดยวิธีสะกดแบบแจกลูกกับแบบเสียงไหล. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.*
- Albanese, D.M. (1973). *A Study of Complexity of Sentence Structure in Reading
Comprehension. Dissertation Abstracts International. 33 : 248 – A .*
- Babbs, P.J. (1983). *The Effects of Instruction in the Use of a Metacognitive
Comprehension Monitoring Strategy Upon Fourth Grader's Reading
Comprehension and Performance. Dissertaion Abstracts International.*
- Clore, G.I. and M.B.Robert. (1978, April). *The Effects of Children's Stories on
Behavior and Attitudes Modeling and Vicarious Role Playing ,
Resources in Education (ERIC). 13 : 156.*
- Fall, Robert A. (1999). *Effectiveness of the Stevenson Language Skills
Program for Children with Specific Reading Disability. Dissertaion
abstracts international. 60-60 : Section.*
- Hill, M.A. (1999). *Working Memory and Inhibition in the Text Processing of
Dyslexic Reader. Dissertaion Abstracts International. 60-04 : Section :
B 1880.*

- Lapp D. & Flood J. (1978). *Teaching Reading of Every Child*. London :
Macmillan Pulishing Company Inc.
- Mary, Drecktran Ellen and Chiang Bertram. (1997). *Instructional Strategies Used
By General Educators and Teacjers of Students with Learning
Disabilities*. Remedial and Special Education.
- Smith and Other. (1995) . *Creative Teaching of the Language Arts in Elementary
School*. Boston : Ally and Bacon, Inc.
- Steven. K . S. (1980, July – August). *The Effects of Topic Interest on the Reading
Comprehension of liger Ability Student*, Journal of Education Research.
6 : 365 –367 :
- <http://www.Familydirect.co.th>.
- <http://www.HappyFamilyClinicrak.com>
- <http://www.Family.co.th>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแผนการสอน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน
จับใจความ โดยใช้นิทานประกอบภาพ และนิทานประกอบภาพ

1. นางสาววัลยา สุทธิพิบูลย์

ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง กรุงเทพมหานคร

2. นางสาวพรรณา นรินทร

ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 ศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง
กรุงเทพมหานคร

3. นางสาวชอนงค์ พักขวัญยืน

ตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม
สำนักงานเขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ (นิทาน เรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์)

เวลา 60 นาที

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่าน เพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง เพื่อเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เพื่อได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอ่านคำ ประโยค และเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่บัตรภาพกับบัตรคำ นำบัตรภาพและบัตรคำที่นักเรียนจับคู่ มาอ่านออกเสียงทีละคำ
2. ครูเปิดเทปนิทานให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งนำภาพประกอบเสียงเล่านิทาน แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง
3. ครูนำหนังสือนิทานประกอบภาพให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหนังสือนิทานประกอบภาพด้วยตนเอง
4. ครูนำบัตรภาพ และแถบประโยคให้นักเรียนอ่านแถบประโยค แล้วให้นักเรียนจับคู่แถบประโยคกับบัตรภาพ
5. ครูให้นักเรียนจับบัตรคำถามแล้วให้นักเรียนตอบคำถามจากนิทานประกอบภาพที่อ่าน
6. ให้นักเรียนทำแบบฝึกชุดที่ 1 และแบบฝึกชุดที่ 2
7. ให้นักเรียนระบายสีภาพ

สื่อ /อุปกรณ์

1. เทปบันทึกเสียง
2. นิทานประกอบภาพ
3. บัตรภาพ
4. บัตรคำ
5. แถบประโยค
6. บัตรคำถาม
7. แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การอ่านออกเสียง
4. ตรวจแบบฝึก

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ(นิทาน เรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์)

เวลา 60 นาที

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่าน เพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง เพื่อเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เพื่อได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอ่านคำ ประโยค และเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยคคำถามและประโยคคำตอบจากเรื่องที่อ่าน

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมหาคำตอบจากบทกลอน ให้นักเรียนทายคำตอบจากบทกลอน ครูชูบัตรภาพและแถบประโยคที่เป็นคำตอบ นำบัตรภาพและแถบประโยคมาให้ นักเรียนอ่านออกเสียง

2. ครูเปิดเทปนิทานให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งนำภาพประกอบเสียงเล่านิทาน แล้วสนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง

3. ครูนำหนังสือนิทานประกอบภาพให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหนังสือนิทานประกอบภาพด้วยตนเอง

4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถาม

5. ครูอธิบายการตั้งคำถามโดยใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ใช้แถบประโยค

6. ให้นักเรียนตั้งคำถามคนละ 1 คำถามโดยใช้คำว่า ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และตอบคำถาม

7. ให้นักเรียนเขียนประโยคคำถาม และประโยคคำตอบ จากนิทานประกอบภาพที่อ่านในแบบฝึกชุดที่ 3

8. ให้นักเรียนระบายสีภาพ

สื่อ / อุปกรณ์

1. เทปบันทึกเสียง
2. นิทานประกอบภาพ
3. บัตรภาพ
4. บัตรคำ
5. แถบประโยค
6. บัตรคำถาม
7. แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การอ่านออกเสียง
4. ตรวจแบบฝึก

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ(นิทาน เรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์)

เวลา 60 นาที

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่าน เพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง เพื่อเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เพื่อได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอ่านคำ ประโยค และเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยคคำถามและประโยคคำตอบจากเรื่องที่อ่าน
4. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเรียงลำดับบัตรภาพ และเรียงลำดับบัตรคำ นำบัตรภาพและบัตรคำที่นักเรียนเรียงลำดับ มาอ่านออกเสียง
2. ครูเปิดเทปนิทานให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งนำภาพประกอบเสียงเล่านิทาน แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง
3. ครูนำหนังสือนิทานนิทานประกอบภาพให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหนังสือนิทานประกอบภาพด้วยตนเอง
4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถาม
5. ครูนำแถบประโยคให้นักเรียนอ่านแถบประโยค แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับแถบประโยคตามเนื้อเรื่องที่อ่าน
6. ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ ตามเนื้อเรื่องที่อ่านในแบบฝึกชุดที่ 4
7. ให้นักเรียนระบายสีภาพ

สื่อ /อุปกรณ์

1. เทปบันทึกเสียง
2. นิทานประกอบภาพ
3. บัตรภาพ
4. บัตรคำ
5. แถบประโยค

6. บัตรคำถาม

7. แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจในการร่วมกิจกรรม

2. การตอบคำถาม

3. การอ่านออกเสียง

4. ตรวจแบบฝึก

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้

2. แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ(นิทาน เรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์)

เวลา 60 นาที

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่าน เพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง เพื่อเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เพื่อได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอ่านคำ ประโยค และเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยคคำถามและประโยคคำตอบจากเรื่องที่อ่าน
4. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง จากนิทานประกอบภาพที่อ่านได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมใบ้คำ ให้นักเรียนทายคำ ครูชูบัตรภาพ และบัตรคำที่เป็นคำตอบ นำบัตรภาพและบัตรคำมาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียง
2. ครูเปิดเทปนิทานให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งนำภาพประกอบเสียงเล่านิทาน แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง
3. ครูนำหนังสือนิทานนิทานประกอบภาพให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียงหนังสือนิทานประกอบภาพด้วยตนเอง
4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถาม
5. ครูนำแถบประโยคให้นักเรียนอ่านแถบประโยค แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน
6. ครูอธิบายแผนภูมิโครงเรื่อง ให้นักเรียนเข้าใจการเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง
7. ครูและนักเรียนช่วยกันเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง จากการอ่านนิทานประกอบภาพเรื่องลมกับดวงอาทิตย์ในแบบฝึกชุดที่ 5
8. ให้นักเรียนระบายสีภาพ

สื่อ /อุปกรณ์

1. เทปบันทึกเสียง
2. นิทานประกอบภาพ
3. บัตรภาพ
4. บัตรคำ
5. แถบประโยค
6. บัตรคำถาม
7. แผนภูมิโครงเรื่อง
8. แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การอ่านออกเสียง
4. ตรวจแบบฝึก

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

วิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

เรื่อง การอ่านจับใจความ (นิทาน เรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์)

เวลา 60 นาที

สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพื่อสรุปเรื่องจากการอ่าน เพื่อหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปสู่การถอดโครงเรื่องมุ่งไปสู่การย่อเรื่อง เพื่อเน้นสาระสำคัญของเนื้อเรื่อง เพื่อได้รับความรู้จากสิ่งที่อ่านได้ดี

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. นักเรียนสามารถอ่านคำ ประโยค และเรื่องราวได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. นักเรียนสามารถเขียนประโยคคำถามและประโยคคำตอบจากเรื่องที่อ่าน
4. นักเรียนสามารถเรียงลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง จากนิทานประกอบภาพที่อ่านได้
6. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนเล่นเกมปริศนาคำทาย ให้นักเรียนทายคำ ครูชูบัตรภาพ และบัตรคำที่เป็นคำตอบ นำบัตรภาพและบัตรคำมาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียง
2. ครูเปิดเทปนิทานให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งนำภาพประกอบเสียงเล่านิทาน แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานที่ได้ฟัง
3. ครูนำหนังสือนิทานนิทานประกอบภาพให้นักเรียนคนละ 1 เล่ม ให้นักเรียนอ่านออกเสียง หนังสือนิทานประกอบภาพด้วยตนเอง
4. ครูให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถาม
5. ครูนำแถบประโยคให้นักเรียนอ่านแถบประโยค แล้วให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่าน
6. ครูให้นักเรียนอ่านแผนภูมิโครงเรื่อง จากการอ่านนิทานประกอบภาพเรื่องลมกับดวงอาทิตย์
7. ให้นักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเองเป็นรายบุคคล โดยใช้เทปบันทึกเสียงการเล่าเรื่องของนักเรียน แล้วเปิดให้นักเรียนฟังเพื่อประเมินและแก้ไขข้อบกพร่อง
8. ให้นักเรียนระบายสีภาพ

สื่อ / อุปกรณ์

1. เทปบันทึกเสียง
2. นิทานประกอบภาพ
3. บัตรภาพ
4. บัตรคำ
5. แถบประโยค
6. บัตรคำถาม
7. แบบฝึก

การวัดและประเมินผล

1. ความสนใจในการร่วมกิจกรรม
2. การตอบคำถาม
3. การอ่านออกเสียง
4. ตรวจแบบฝึก

เครื่องมือวัดและประเมินผล

1. แบบบันทึกพฤติกรรมการเรียนรู้
2. แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

แบบฝึกชุดที่ 1

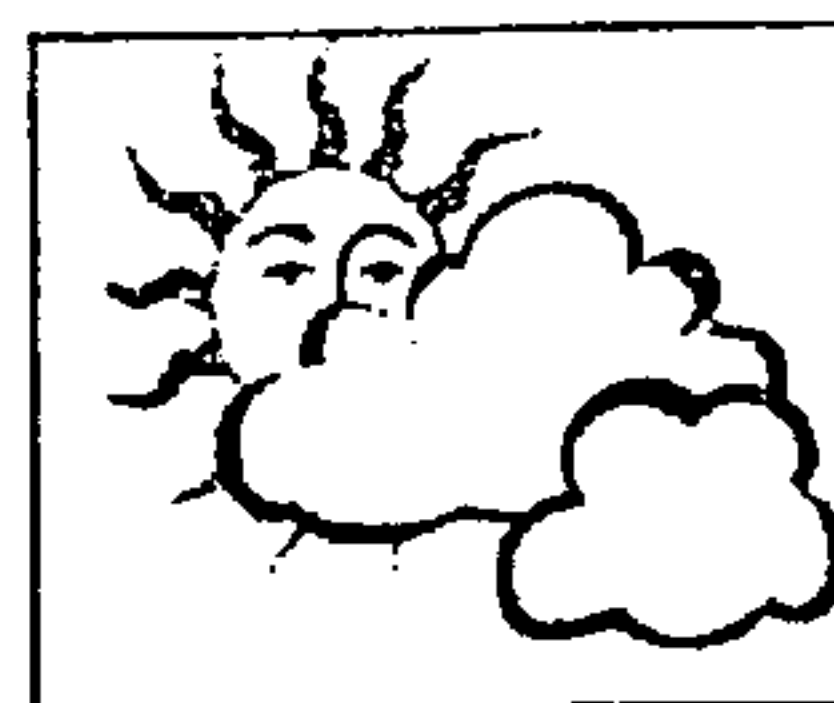
ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กับภาพ

1.

ดวงอาทิตย์ กับลม

0

0

2.

ดวงอาทิตย์ อยู่บนท้องฟ้า

0

0

3.

แรงลมทำให้เสื้อผ้าปลิว

0

0

4.

ดวงอาทิตย์แผ่รังสีความร้อน

0

0

5.

ชายหนุ่มลอยคอในน้ำ
เพื่อคลายความร้อน

0

0

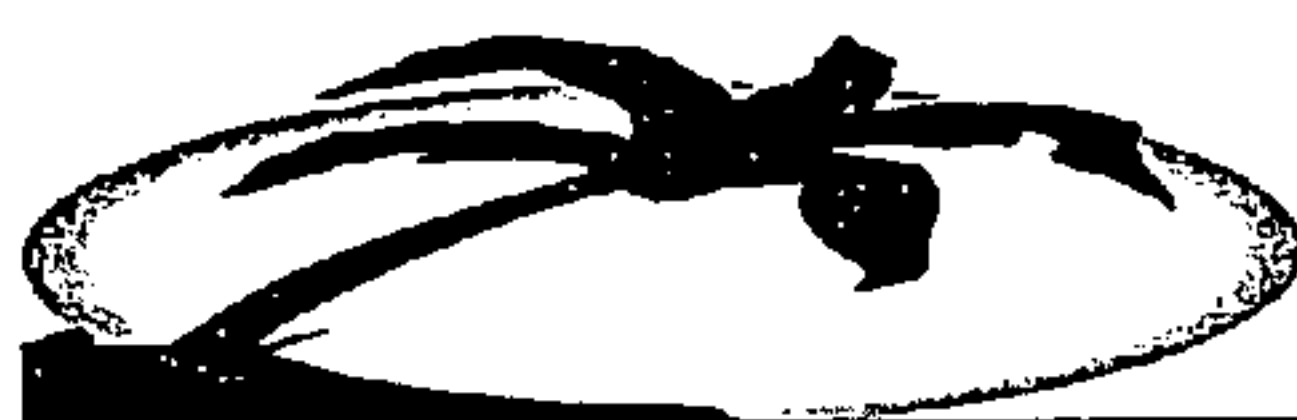

แบบฝึกชุดที่ 2

ให้นักเรียน X ทับข้อที่ถูกต้อง

1. ลมกับดวงอาทิตย์ได้พบกันที่ไหน
 ก. ชายป่า ข. บนท้องฟ้า ค. ในแม่น้ำ
2. ใครที่ทำให้ชายหนุ่มถอดเสื้อผ้าได้
 ก. ลม ข. ดวงอาทิตย์ ค. ดวงจันทร์
3. ดวงอาทิตย์ทำอะไรชายหนุ่มจึงถอดเสื้อผ้า
 ก. บอกชายหนุ่ม ข. เป่าความร้อน ค. แผ่รังสีความร้อน
4. ลมใช้วิธีใดเพื่อให้ชายหนุ่มถอดเสื้อผ้า
 ก. ดึงเสื้อชายหนุ่ม ข. เป่าลมรุนแรง ค. บอกชายหนุ่ม
5. ลมใช้ความรุนแรงของลมเอาชนะดวงอาทิตย์ได้หรือไม่
 ก. ได้ ข. ไม่ได้ ค. ไม่แน่ใจ

แบบฝึกชุดที่ 3

ให้นักเรียนอ่านเรื่องลมกับดวงอาทิตย์แล้วให้เขียนประโยคคำถามจากเรื่องที่อ่าน

1.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

2.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

3.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

4.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

5.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

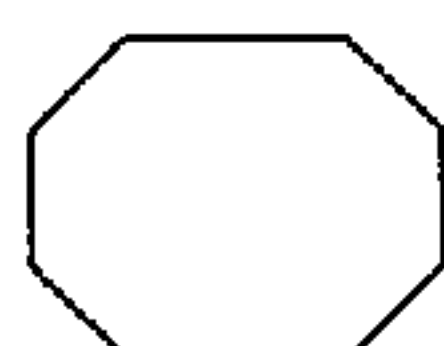
แบบฝึกชุดที่ 4

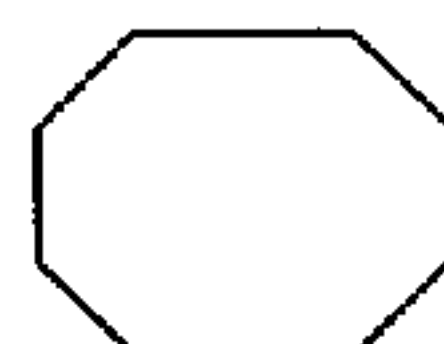
ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่านโดยใส่หมายเลขตามลำดับเหตุการณ์

ดวงอาทิตย์ค่อย ๆ แผ่รังสีความร้อนออกมาทีละน้อย

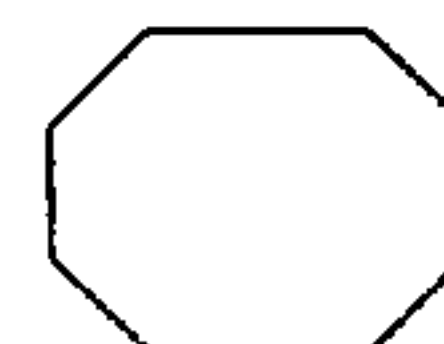
ดวงอาทิตย์กับลมพบกัันบนท้องฟ้าต่างฝ่ายต่างอวดว่าตัวมีพลัง เหนือกว่ากัน

ลมใช้เป่าลมรุนแรงใส่ชายหนุ่มเพื่อให้ชายหนุ่มเสื่อผ้าหลุด

ชายหนุ่มถอดเสื่อผ้าเพราะความร้อนและกระโดดลงไปลอยคอในน้ำ

ผู้ที่สามารถทำให้ชายหนุ่มที่เดินมาถอดเสื่อผ้าได้จะเป็นผู้ชนะ

แบบฝึกชุดที่ 5

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ลมกับดวงอาทิตย์ แล้วเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง

แผนภูมิโครงเรื่อง

ตัว

ที่ไหน

เหตุการณ์

.....
.....
.....

เหตุการณ์

.....
.....
.....

เหตุการณ์

.....
.....
.....

ผลของเหตุ

.....
.....

ข้อคิด

.....
.....

แบบฝึกชุดที่ ๕

ให้นักเรียนเล่าเรื่อง สวมกับดวงอาทิตย์ ด้วยตนเอง

ที่	รายการประเมิน	คะแนน (10)	หมายเหตุ
1	ความตั้งใจและมั่นใจในการเล่าเรื่อง		
2	การออกเสียงถูกต้อง		
3	บอกชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้		
4	เล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องถูกต้อง		
5	สรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้		
รวม			

เกณฑ์ การให้คะแนน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
การอ่านจับใจความ โดย การเล่าเรื่องที่อ่าน	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงถูกต้อง - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ถูกต้อง - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องถูกต้อง - สามารถสรุปเรื่อง และบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ชัดเจน - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ไม่ครบ - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องไม่ครบ - สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ไม่ครบ	- ไม่มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ชัดเจน - ไม่สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ - ไม่สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง - ไม่สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้

ภาคผนวก ค

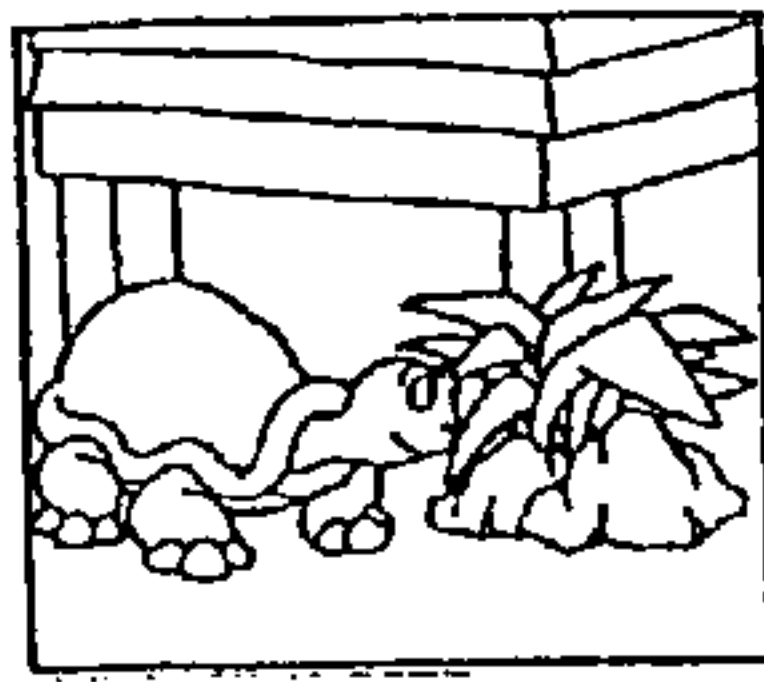
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบความสามารถในการอ่านจับใจความมีทั้งหมด 6 ชุด
- ชุดที่ 1 โยงเส้นจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กับภาพ
 - ชุดที่ 2 การตอบคำถามแบบปรนัย
 - ชุดที่ 3 การเขียนประโยคคำถาม
 - ชุดที่ 4 การเรียงลำดับเหตุการณ์
 - ชุดที่ 5 การเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง
 - ชุดที่ 6 การเล่าเรื่องที่อ่านด้วยตนเอง
2. ให้นักเรียนอ่านนิทานประกอบภาพ เรื่อง เต่ากระดองแตก แล้วทำแบบทดสอบชุดที่ 1 - ชุดที่ 5 ทุกข้อ
3. แบบทดสอบชุดที่ 6 ให้นักเรียนเล่าเรื่อง เต่ากระดองแตก ด้วยตนเอง
4. ให้นักเรียนปฏิบัติคำชี้แจงในแบบทดสอบแต่ละชุด หากมีข้อสงสัยให้สอบถามครู หรือผู้ดูแลการสอบ

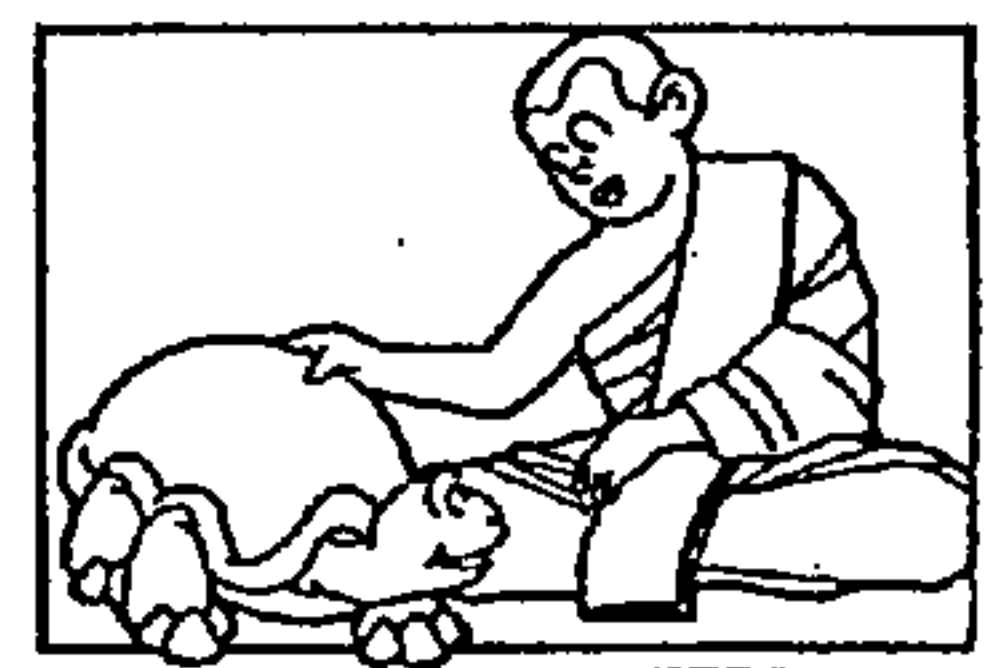
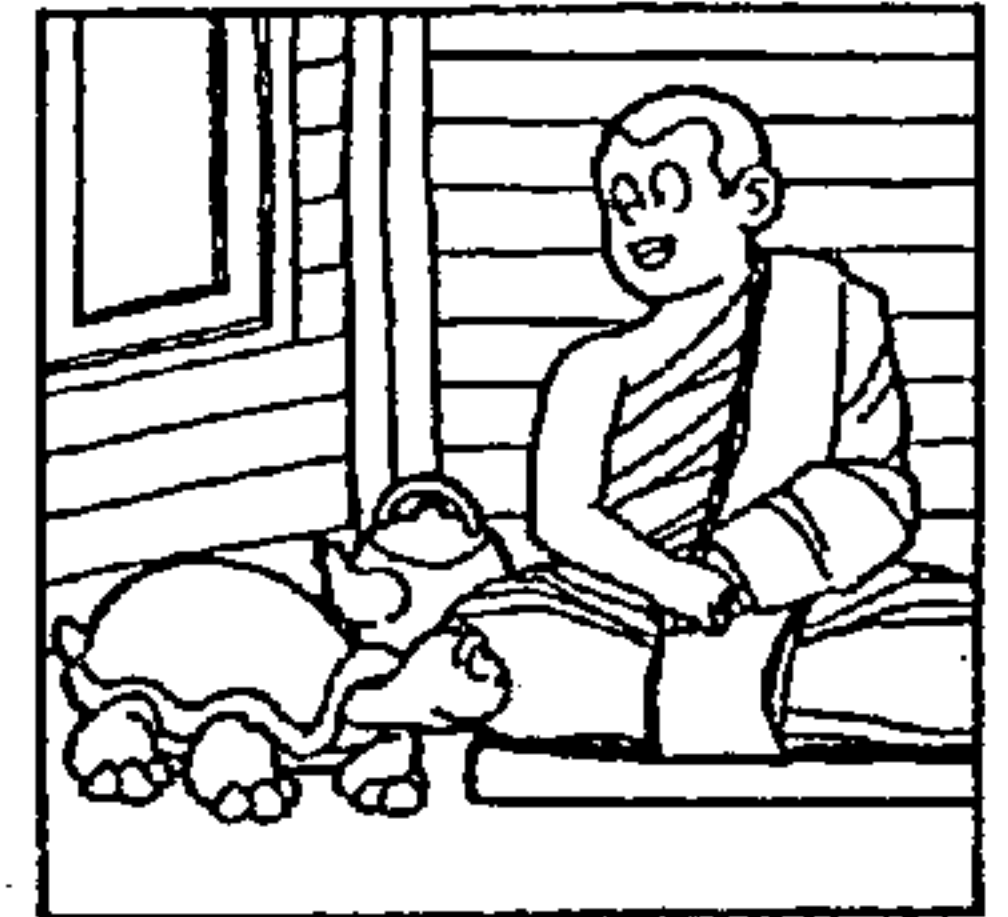
เต่ากระดองแตก

วัดแห่งหนึ่งมีพระองค์หนึ่งมีวิชาความรู้เหาะเหินเดินอากาศได้ วันหนึ่งหลังจากไปเที่ยวเมืองสวรรค์ก็กลับมาเล่าเรื่องเมืองสวรรค์ให้อุบาสกอุบาสิกาฟังว่า”บนสวรรค์มีแต่ความสุข ไม่มีความทุกข์ร้อน

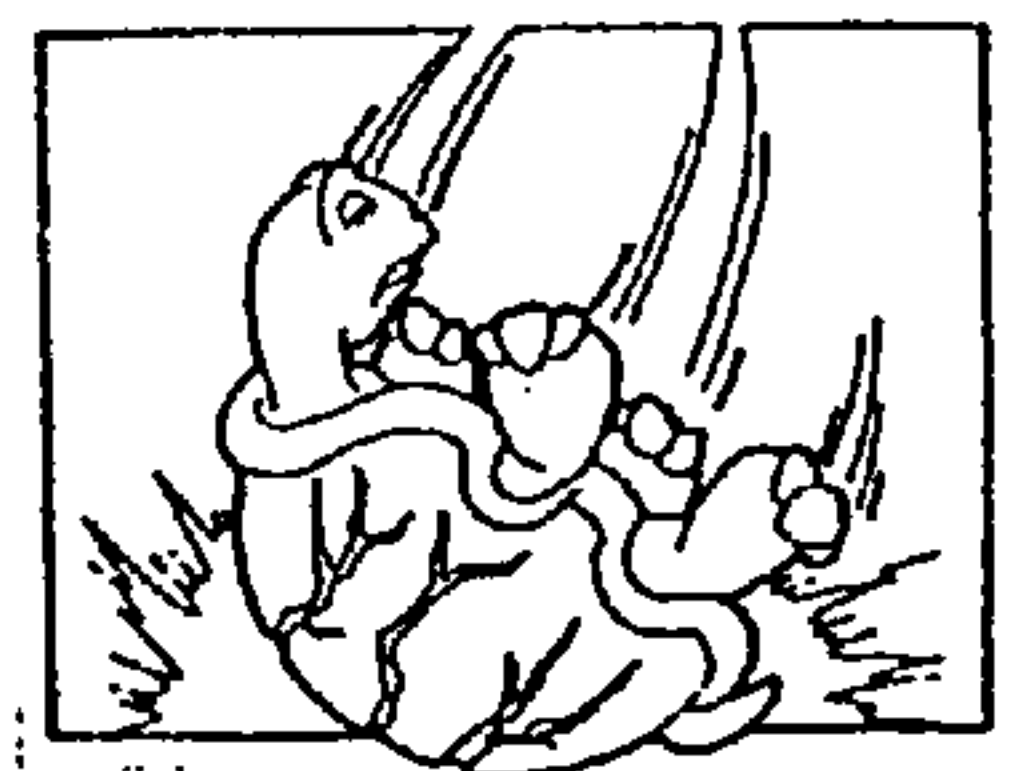
เต่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ใต้ถุนกุฏิได้ยินเรื่องที่พระเล่า เต่าตัวนี้รู้ภาษาคน สามารถพูดและฟังได้อย่างคล่องแคล่ว จึงเกิดความคิดขึ้นว่าถ้าได้ไปเที่ยวสวรรค์คงจะดีไม่น้อย

เมื่อคิดได้ดังนั้น เต่าจึงคลานขึ้นบนกุฏิ บอกกับพระคุณเจ้าว่า “ข้าแต่พระคุณเจ้าข้าพเจ้าอยากจะขึ้นไปเที่ยวบนสวรรค์” พระคุณเจ้ากล่าวเป็นเชิงห้าม “เจ้าเป็นสัตว์เดรัจฉานจะขึ้นไปบนสวรรค์ได้อย่างไรกัน บนสวรรค์ ไม่มีสัตว์อย่างเจ้าอยู่หรอก” ถึงแม้ว่าพระจะห้ามปรามอย่างไร เต่าก็คงรบเร้า พระคุณเจ้านทนการรบเร้าไม่ได้ก็รับปากว่าจะพาเต่าไปเที่ยวสวรรค์ โดยบอกกับเต่าว่า “ถ้าเจ้าอยากไป ข้าจะให้เจ้าเอาปากคาบขายจีวรของข้า แต่ห้ามพูดจาเป็นอันขาด” เต่ารับปากยืนยันว่าจะไม่พูดเป็นอันขาด

ครั้นถึงวันที่พระคุณเจ้าจะเหาะขึ้นไปบนสวรรค์ เต่าจึงเอาปากคาบจีวรไว้นั่น เมื่อขึ้นไปถึงสวรรค์ พบเทวดาองค์หนึ่งเหาะผ่านมา เทวดาองค์นั้นมองเห็น เต่าจึงร้องบอกพระคุณเจ้าว่า “พระคุณเจ้านั้นตัวเรือดคิต ขายจีวรมาด้วยขอให้ระวังตัวประเดี๋ยวมันจะกั๊กเอา”

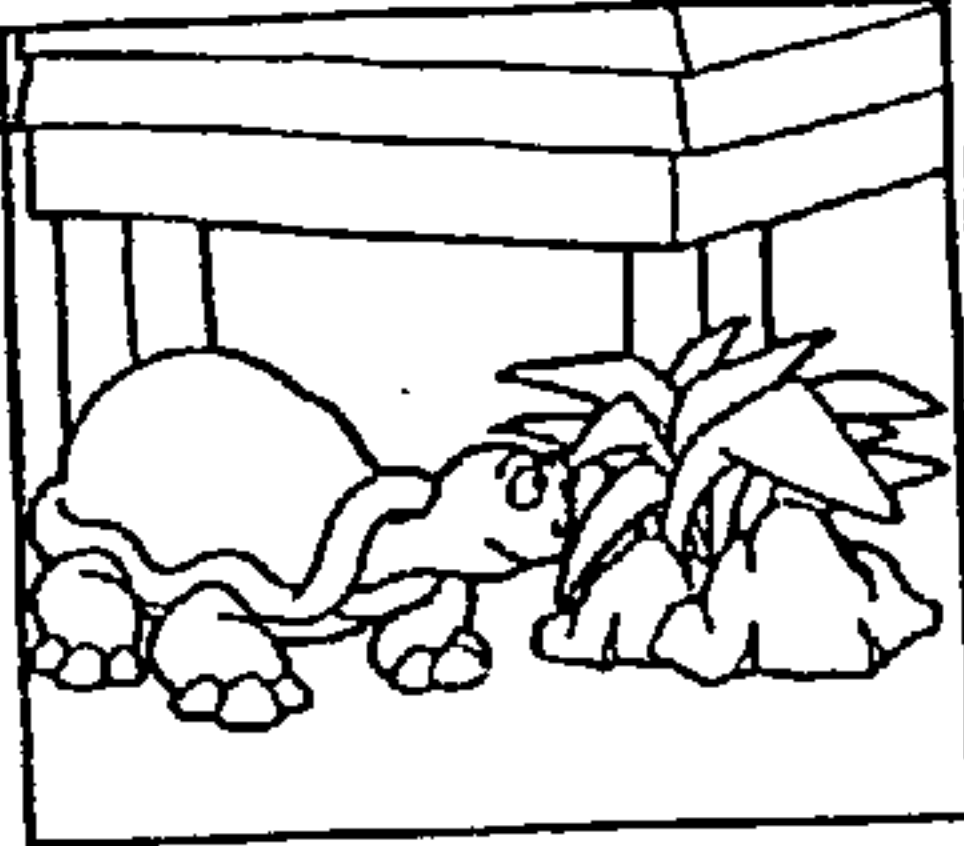
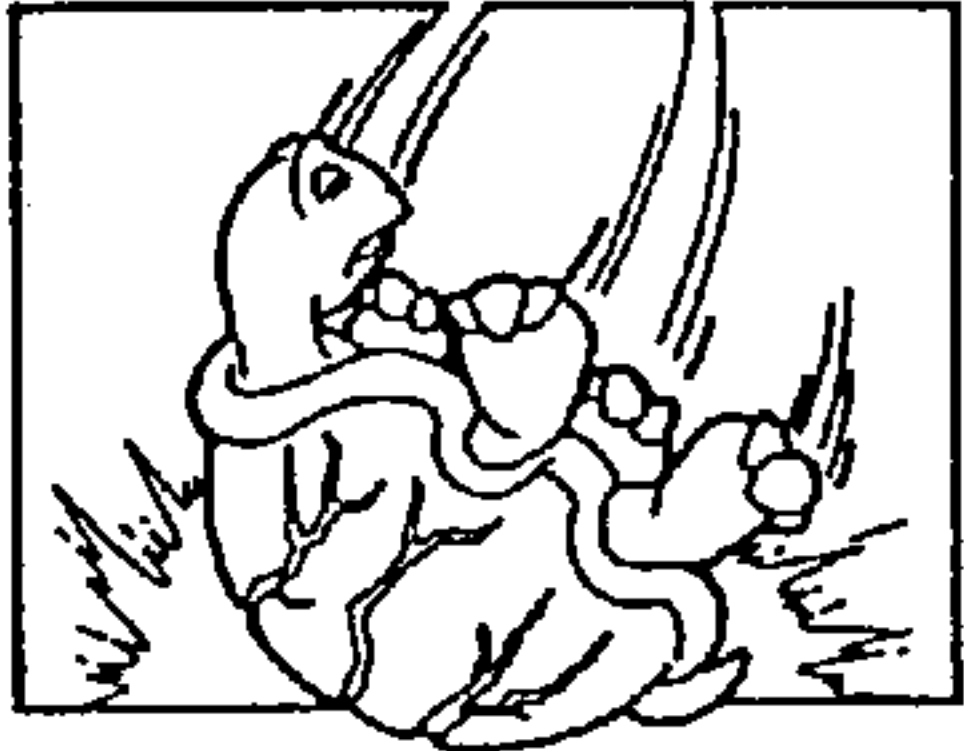
เมื่อเต่าได้ยินเทวดาพูดว่าตนเป็นเรือด ก็ชักโมโหจึงอ้าปากหมายจะโต้ตอบเทวดา ปากที่คาบขายจีวรก็หลุด เต่าจึงพลัดตกลงมา จนถึงพื้นดินด้วยเหตุนี้กระดองเต่าจึงแตกเป็นรอยปรากฏอยู่จนทุกวันนี้

แบบทดสอบชุดที่ 1

ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กับภาพ

1.	<div data-bbox="289 813 930 1012" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>พระคุณเจ้ามีวิชาความรู้
เหาะเหินเดินอากาศได้</p> </div>	0	0	
2.	<div data-bbox="294 1202 934 1418" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>พระคุณเจ้าเล่าเรื่องเมืองสวรรค์ให้
อุบาสก อุบาสิกาฟัง</p> </div>	0	0	
3.	เต่าอาศัยอยู่ใต้ถ้ำ	0	0	
4.	<div data-bbox="302 1872 940 2089" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เต่าเอาปากคาบชายจีวรของ
พระคุณเจ้าไปเที่ยวเมืองสวรรค์</p> </div>	0	0	
5.	<div data-bbox="306 2279 945 2496" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> <p>เต่าตกลงมากระแทกพื้นดิน
ทำให้กระดองแตก</p> </div>	0	0	

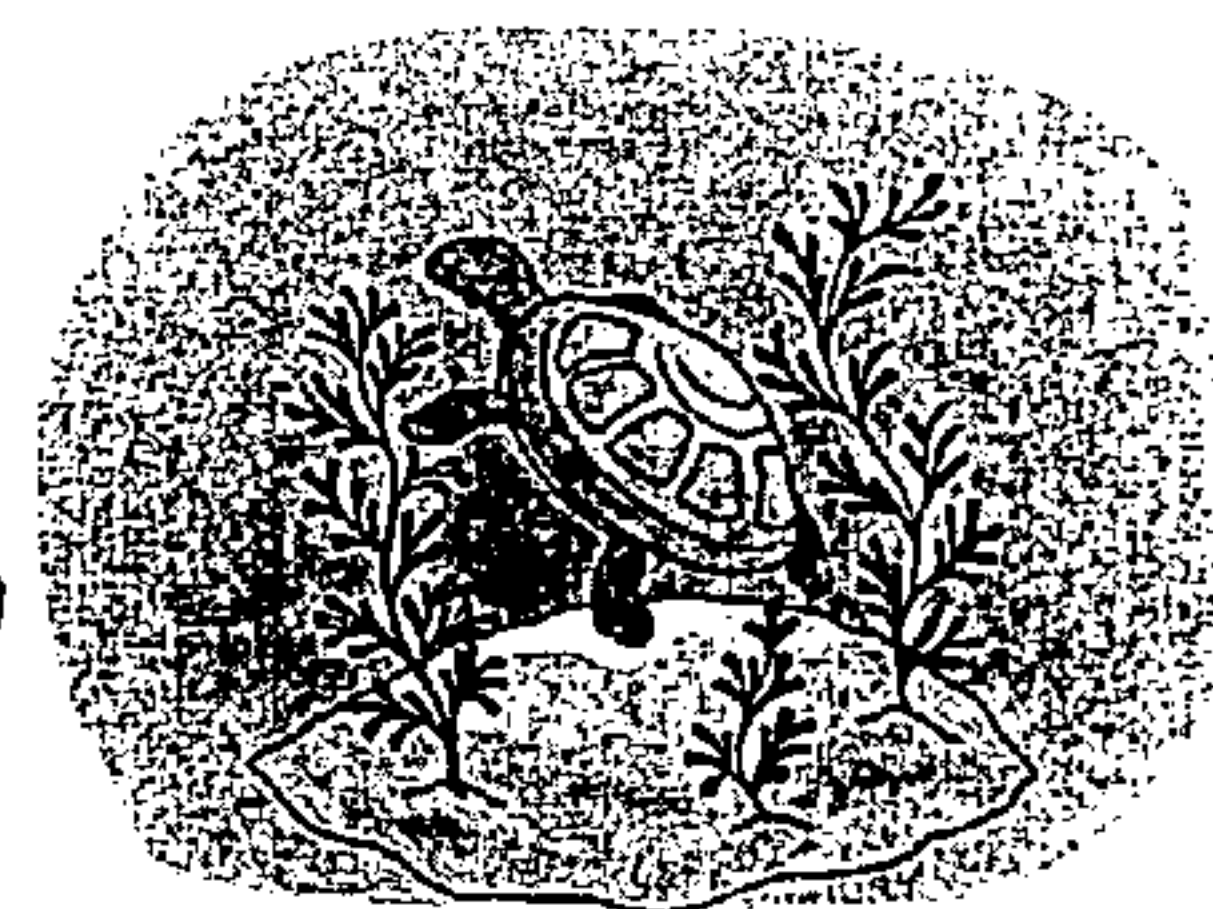
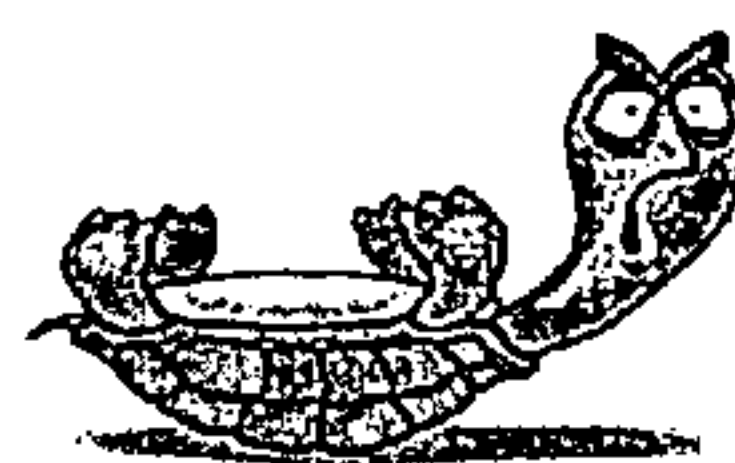

แบบทดสอบชุดที่ 2

ให้นักเรียน X ทับข้อที่ถูกต้อง

1. พระคุณเจ้าเหาะไปที่ใด
 ก. ไปนรก ข. ไปสวรรค์ ค. ไปป่าหิมพานต์
2. พระคุณเจ้ากลับจากไปเที่ยวสวรรค์แล้ว เล่าเรื่องบนสวรรค์ให้ใครฟัง
 ก. อุบาสก อุบาสิกา ข. พระสามเณร ค. นก เต่า
3. เต่าอาศัยอยู่ที่ใด
 ก. ในบ่อ ข. ในถ้ำ ค. ใต้ถุนกุฏิ
4. เต่าไปเที่ยวเมืองสวรรค์ได้อย่างไร
 ก. เหาะไป ข. ปากคาบชายจีวรพระ ค. หายตัวไป
5. ทำไมเต่าจึงกระดองแตก
 ก. ถูกไม้ตี ข. ตกลงมากกระแทกพื้นดิน ค. เทวดาทูปกระดองเต่า

แบบทดสอบชุดที่ 3

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง เต่ากระดองแตก แล้วเขียนประโยคคำถามจากเรื่องที่อ่าน.

1.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

2.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

3.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

4.

ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

5.

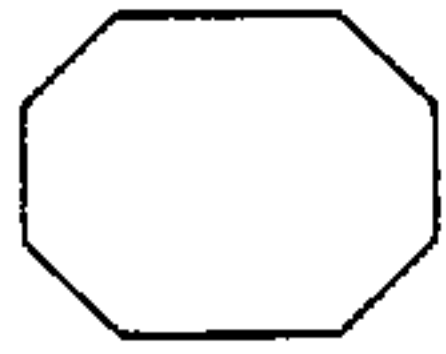
ประโยคคำถาม

ประโยคคำตอบ

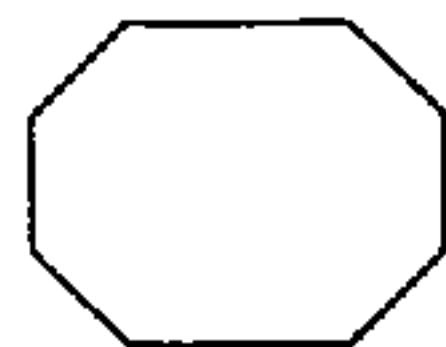

แบบทดสอบชุดที่ 4

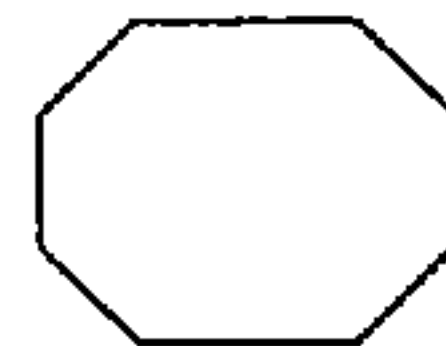
ให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องที่อ่านโดยใส่หมายเลขตามลำดับเหตุการณ์

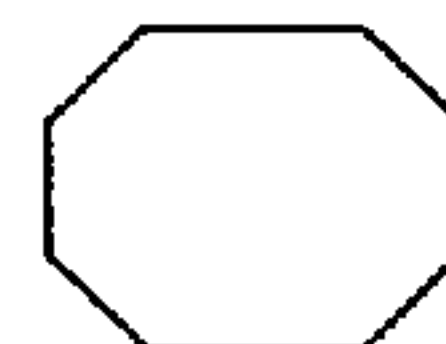
พระคุณเจ้าเล่าเรื่องเมืองสวรรค์ให้อุบาสก อุบาสกฟังว่า “บนสวรรค์มีแต่ความสุข”

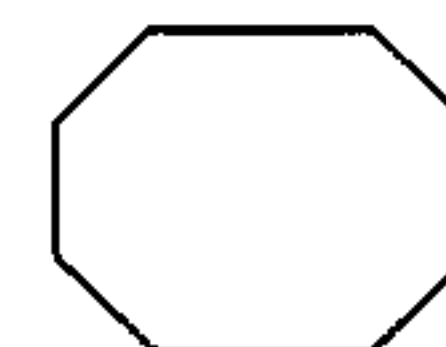
พระคุณเจ้ามีวิชาความรู้เหาะเหินเดินอากาศไปเที่ยวเมืองสวรรค์

เต้าอาศัยอยู่ใต้กุฏิ จึงอยากไปเที่ยวเมืองสวรรค์

เต้าอ้าปากเพื่อตอบโต้เทวดา ทำให้ปากที่คาบชายจีวรจึงหลุด เต้าจึงตกลงมา กระแทกพื้นดิน ทำให้กระดองเต้าแตก

เต้าเอापากคาบชายจีวรของพระคุณเจ้า ไปเที่ยวเมืองสวรรค์

แบบทดสอบชุดที่ 5

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง เต่ากระตองแตก แล้วเขียนแผนภูมิโครงเรื่อง

แผนภูมิโครงเรื่อง

ตัวละคร

ที่ไหน

เหตุการณ์

เหตุการณ์

เหตุการณ์

ผลของเหตุ

ข้อคิด

แบบทดสอบชุดที่ 6

ให้นักเรียนเล่าเรื่อง เต่ากระดองแตก ด้วยตนเอง

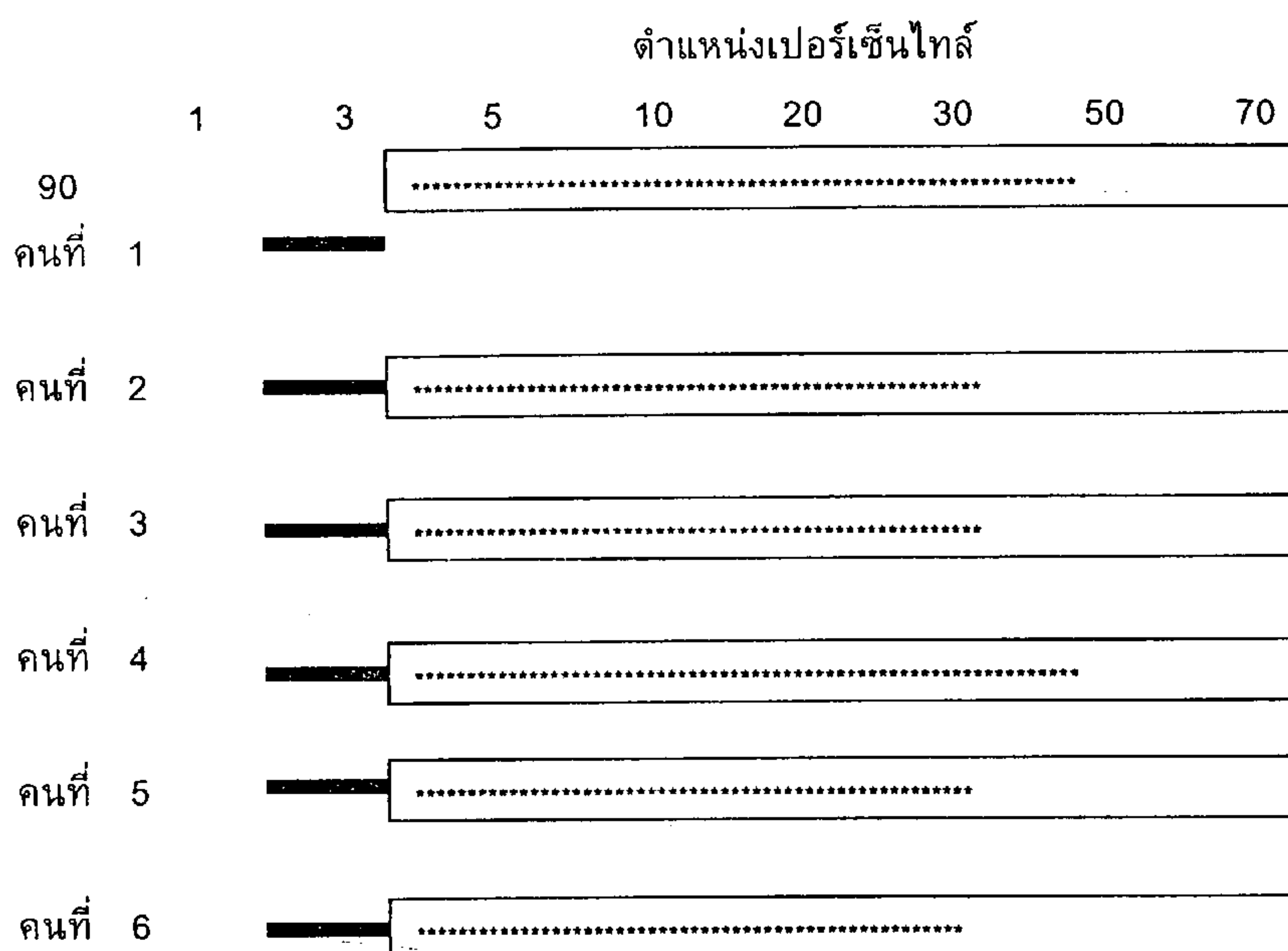
ที่	รายการประเมิน	คะแนน (10)	หมายเหตุ
1	ความตั้งใจและมั่นใจในการเล่าเรื่อง		
2	การออกเสียงถูกต้อง		
3	บอกชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้		
4	เล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องถูกต้อง		
5	สรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้		
รวม			

เกณฑ์การให้ คะแนน	ระดับคะแนน		
	2	1	0
การอ่านจับใจความ โดย การเล่าเรื่องที่อ่าน	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงถูกต้อง - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ถูกต้อง - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องถูกต้อง - สามารถสรุปเรื่อง และบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง	- มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ชัดเจน - สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ไม่ครบ - สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่องไม่ครบ - สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้ไม่ครบ	- ไม่มีความตั้งใจในการเล่าเรื่อง - การออกเสียงได้ไม่ชัดเจน - ไม่สามารถบอกตัวละครและเหตุการณ์สำคัญได้ - ไม่สามารถเล่าเรื่องเรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง - ไม่สามารถสรุปเรื่องและบอกข้อคิดตามความสำคัญของเรื่องได้

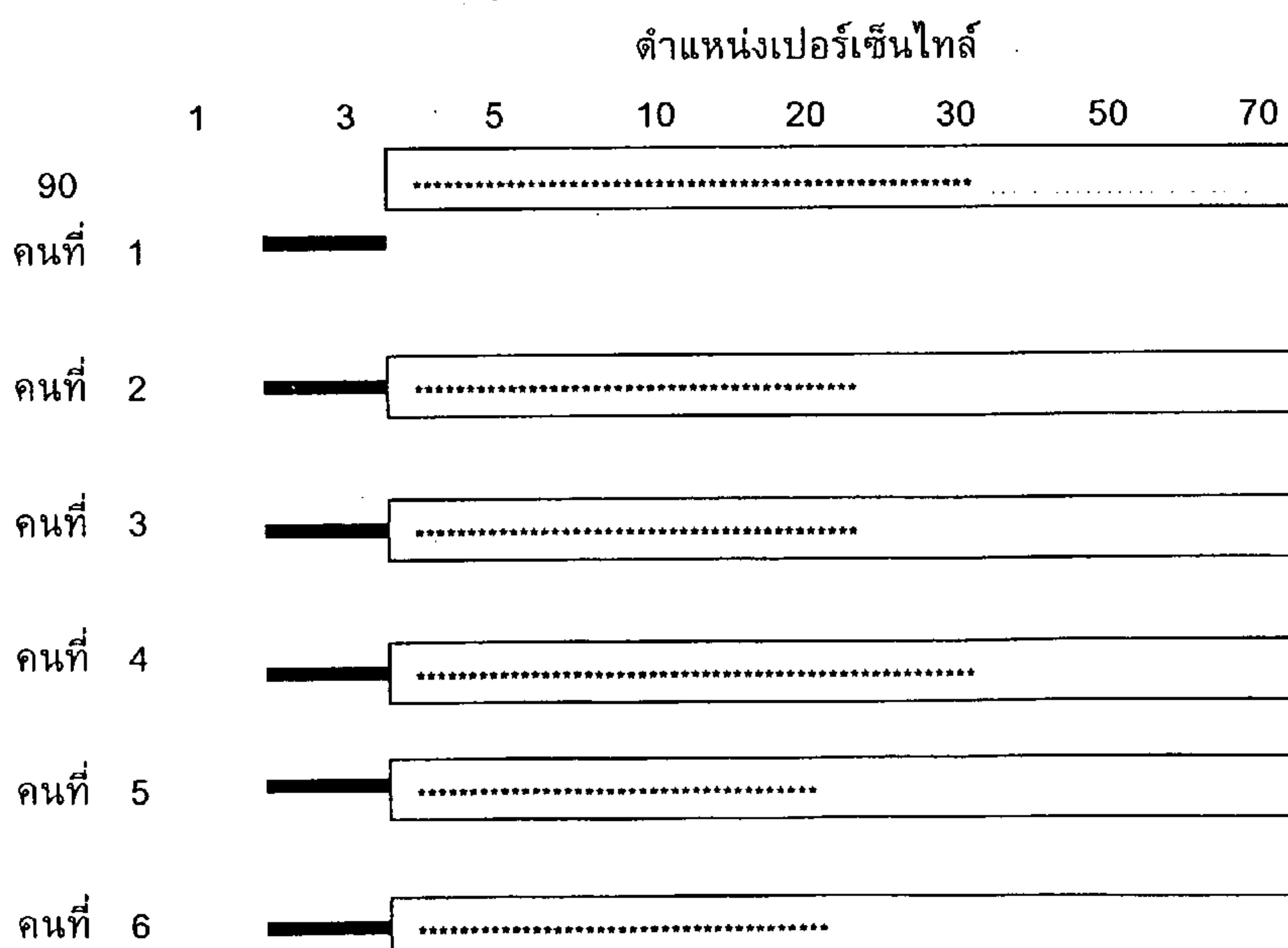
ภาคผนวก ง

Profile ปัญหาทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะ Profile ปัญหาทางการเรียนของนักเรียน

ลักษณะ Profile ปัญหาทางการเรียนของนักเรียนทางภาษา

ปัญหาในการเรียนรู้เฉพาะด้าน

นักเรียนคนที่	พฤติกรรมการอ่าน	พฤติกรรม การเขียนสะกดคำ	ระดับสติปัญญา (IQ)
1	64	52	120
2	72	54	94
3	70	61	108
4	64	46	99
5	72	53	95
6	60	38	118

การทดสอบด้านการอ่าน

นักเรียน คนที่	การอ่านคำ		การอ่านประโยค		การอ่านข้อความ		การอ่านจับใจ ความ		รวม	
	100	ร้อยละ	20	ร้อยละ	10	ร้อยละ	20	ร้อยละ	150	ร้อยละ
1	93	93.00	15	75.00	4	40.00	8	40.00	120	80.00
2	92	92.00	20	100	10	100	10	50.00	132	88.00
3	83	83.00	15	75.00	6	60.00	8	40.00	112	74.67
4	85	85.00	18	90.00	4	40.00	8	40.00	115	76.67
5	91	91.00	18	90.00	8	80.00	8	40.00	125	83.33
6	97	97.00	19	95.00	8	80.00	14	70.00	138	92.00

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของแผนการเรียนรู้

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ค่าความเที่ยงตรง
แผนการเรียนรู้ที่ 1	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 2	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 3	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 4	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 5	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 6	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 7	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 8	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 9	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 10	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 11	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 12	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 13	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 14	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 15	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 16	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 17	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 18	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 19	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 20	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 21	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 22	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 23	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 24	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 25	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 26	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 27	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 28	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 29	+1	+1	+1	1
แผนการเรียนรู้ที่ 30	+1	+1	+1	1

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ค่าความเที่ยงตรง
แบบทดสอบชุดที่ 1	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบชุดที่ 2	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบชุดที่ 3	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบชุดที่ 4	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบชุดที่ 5	+1	+1	+1	1
แบบทดสอบชุดที่ 6	+1	+1	+1	1

การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเที่ยงตรงของนิทานประกอบภาพ

นิทาน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2	ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3	ค่าความเที่ยงตรง
ลมกับดวงอาทิตย์	+1	+1	+1	1
อีกากับเหยือกน้ำ	+1	+1	+1	1
ขวดน้ำวิเศษ	+1	+1	+1	1
กล่องไม้วิเศษ	-1	+1	+1	0.34
7 สหายผู้กล้า	+1	+1	+1	1
ลิงเกร	-1	+1	+1	0.34

เกณฑ์การให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการเรียนรู้ แบบทดสอบ นิทานประกอบภาพสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าแผนการเรียนรู้ แบบทดสอบ นิทานประกอบภาพไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแผนการเรียนรู้ แบบทดสอบ นิทานประกอบภาพสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ	นางสุพรรณิ อ่อนจาก
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 45 / 4 ราชาทะเว บางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาธรรม แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2528	การศึกษบัณฑิต (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร